

HÖGSKOLAN
DALARNA

Examensarbete

Grundnivå 2

Yngre elevers lärande i ämnet Idrott och hälsa

**En undersökning av vad elever i årskurs två lär sig samt
upplever att de ska lära sig i ämnet idrott och hälsa**

Författare: Martin Pettersson

Handledare: Solveig Ahlin, Johanne Maad

Examinator:

Ämne/huvudområde: Pedagogiskt arbete Idrott och Hälsa

Kurskod: PG2048

Poäng: 15 hp

Examinationsdatum:

HÖGSKOLAN
DALARNA

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA. Publiceringen sker open access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet.

Open access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten open access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (fritt tillgänglig på nätet, open access):

Ja X

Nej

Högskolan Dalarna – SE-791 88 Falun – Tel 023-77 80 0

Sammanfattning

Syftet med studien var att ta reda på hur elever i årskurs 2 uppfattar ämnet idrott och hälsa. Dels hur eleverna uppfattar ämnets syfte och vad de anser att ska lära sig men samtidigt vad de egentligen lär sig i ämnet.

I arbetets inledning beskrivs några olika framställningar av ämnet där betoning ligger på hur kunskap och lärande kommer till uttryck och de utmaningar dessa kan medföra för mig som blivande lärare i ämnet. Vidare presenteras en historisk bakgrund över hur kunskapsbilden har utvecklats i ämnet från tidigare och nuvarande styrdokument. Men också hur ämnet och kunskapsbilden har påverkats av olika diskurser som Lingiaismen, idrottsrörelsen, fysiologi och hälsa. Tidigare forskning presenteras där nationella utvärderingar och studier där elever och lärare från olika målgrupper ger sina framställningar av lärande och kunskap i ämnet. Undersökningens teoretiska bakgrund lyfts sedan fram genom PJ Arnold och hans tre teorier om kunskap och dess förhållande till ämnet idrott och hälsa.

Undersökningen är kvantitativ. Metoden fastställdes till enkät som delades upp i två för att anpassas till mina frågeställningar. Enkäten består i majoritet av frågor med fasta svarsalternativ med hög grad av standardisering och fast struktur samt tre frågor av öppnare karaktär. Frågorna bygger på framställningar från styrdokument, tidigare forskning samt generella diskussioner som rör idrott, hälsa och träning utifrån personliga erfarenheter. Antalet elever som deltog i undersökningen var 50 stycken vilket gör det svårt att generalisera resultatet mot avsedd målgrupp. Undersökning och resultatet lider samtidigt av bristande tillförlitlighet då eleverna troligtvis påverkats av mig som presentatör vid genomförandet.

Resultatet visar att eleverna har en god uppfattning om syftet i idrott och hälsa och vad de anser att de ska lära sig i ämnet. Samtidigt håller eleverna i huvudsak med om att det de lär sig överensstämmer med Lgr 11 och kursplanen. Trots detta hävdar eleverna att lärare endast ibland redogör för syftet med undervisningen/ämnet. Eleverna anser även att de lär sig mest kring kunskaper som berör social och fysisk utveckling. Resultatet visar också att det finns en osäkerhet kring betydelsen av tävlingsmoment i förhållande till bedömning. Det var svårt att få fram konkreta mönster i elevernas svar utifrån mitt teoretiska perspektiv. Dock visade de öppna frågorna på enkäten att de betonar moment och aktiviteter som härrör från kategorin kunskap i rörelse och ämnets centrala innehåll.

Undersökningens slutsatser blev att de kunskaper och lärande som eleverna ser i ämnet är troligtvis förknippat till själva aktiviteterna och momenten som genomsyrar ämnet. Av de sociala och fysiska förmågorna som eleverna betonar att de lär sig kan detta ses utifrån den sociala miljön och de praktiska moment som dominerar undervisningen. Lärare behöver bli tydligare i sitt synliggörande av syftet i undervisningen där större tonvikt på reflektion kan vara en typ av metod. Den fortsatta forskningen skulle kunna ta avstamp i genus för att utläsa likheter och skillnader för ämnet i fråga. För att öka generaliseringen kan större urval och större geografiska skillnader tillämpas. För att få en mer nyanserad undersökning kan kvalitativa intervjuer eller metod användas. Slutligen skulle syftet och frågeställningen kunna anpassas till lärare och en ännu yngre målgrupp som åk 1 och förskoleklass.

Nyckelord: Kunskap. Kunskapsutveckling. Idrott och Hälsa.

Innehåll

Inledning	6
Syfte	7
Frågeställningar:.....	7
Bakgrund	7
Kunskapsbilden inom idrott och hälsa-ett historiskt perspektiv.....	7
Kunskapsbegreppet i ämnet idrott och hälsa efter nuvarande styrdokument	8
Samhälleliga faktorer i relation till ämnet idrott och hälsas utveckling.....	9
Tidigare forskning.....	11
Nationella utvärderingar av ämnet idrott och hälsa.....	11
Elevers upplevelse av vad de lär sig i ämnet idrott och hälsa	12
Ett ämne för lärande	13
Skola-idrott-hälsa: Lärandets form och innehåll.....	14
Pojkar och flickors lärande i idrott och hälsa.....	14
Hälsa-vad är det i ämnet idrott och hälsa?.....	15
Teoretiskt perspektiv.....	15
Metod	16
Metodval	16
Urval.....	18
Forskningsetiska överväganden	18
Genomförande	19
Validitet och reliabilitet	19
Databearbetning och analysmetod	20
Resultat och analys.....	21
1. Elevers uppfattningar om syftet med undervisningen i idrott och hälsa	21
Kunskaper I idrott som eleverna upplever att de ska lära sig i ämnet	23
Kunskaper OM idrott och hälsa som eleverna upplever att de ska lära sig i ämnet	24
Kunskaper GENOM idrott som eleverna upplever att de ska lära sig i ämnet	25
Elevers egna uppfattningar om vad de ska lära sig i idrott och hälsa	26
2. Elevers uppfattningar om vad de lär sig i idrott och hälsa	27
Kunskaper I idrott som eleverna upplever att de lär sig i idrott	29

Kunskaper OM idrott och hälsa som eleverna upplever att de lär sig i ämnet	30
Kunskaper GENOM idrott som eleverna upplever att de lär sig i ämnet	31
Elevers egna uppfattningar kring vad de lär sig i idrott och hälsa	32
Diskussion	33
Metoddiskussion	33
Resultatdiskussion.....	34
• Hur uppfattar eleverna syftet med undervisningen i idrott och hälsa, dvs. vad upplever eleverna att de ska lära sig i ämnet?	34
• Elevers uppfattningar om vad de lär sig i idrott och hälsa	38
Slutsatser.....	40
Fortsatt forskning	41
Källförteckning	42
Bilagor	44
Elevenkäter	44
Tabellsammanställningar	48
Informationsbrev.....	52

Inledning

Bilden av idrott och hälsa kan framstå som tudelad. Det är ett intryck jag fått när jag mött elever i samband med undervisning i ämnet. En del elever framställer ämnet som sitt favoritämne medan andra signalerar ovilja att röra på sig för att stimulera sin kropps fysiska behov. Generellt uppfattas ämnet som ett praktiskt ämne, men undervisningen kan enligt mig även stärka elevernas sociala och mentala utveckling. Detta är även något som skrivs fram i Läroplanen för grundskola, då ämnet ska skapa möjlighet att utveckla samarbetsförmågan samt ge förutsättningar för kunskap kring hur fysisk aktivitet kan främja psykiskt och fysiskt välbefinnande.¹

Internationellt finns dock bilden av ämnet att undervisningen ska utveckla elevers fysiska prestationer i riktning mot tävlingsidrott. Detta är inte den riktning ämnet har i Sverige. Här har det gjorts en tydlig åtskillnad mellan föreningsidrott och ämnet idrott och hälsa.² När ämnet, vid införandet av en ny läroplan år 1994, bytte namn till idrott och hälsa introducerades ett nytt sätt att synliggöra kunskap. Intentionen var att förena olika kunskapsformer så som fakta, färdighet, förståelse och förtrogenhet (fyra F) till ett samlat kunskapsbegrepp. Men i den praktiska och essentiella undervisningen som dominerar idrott och hälsa, förblev ”fyra F”-kunskaperna tudelade. Den traditionella undervisningsformen har istället dominerats av begreppen ”färdigheter och kunskaper”. Med detta lever gamla bilder kvar där kunskap förmedlas i form av stillasittande klassrumsundervisning, samtidigt som färdigheter kommer till uttryck i form av rörelse och fysisk aktivitet.³

Detta är en föreställning som kan ha bidragit till att elever har svårt att koppla ihop kunskap och färdighet, eller förstå skillnaden dem emellan, något som i sin tur skapat otydliga bilder avseende ämnets legitimitet.⁴ I denna oklara uppfattning kring ämnets kunskapsförmedling har lärandet blivit informellt, dvs ett ”dolt” lärande, som sedermera inte går att påverka eller diskutera eftersom ämnets målformulering är otydlig.⁵ De förmågor och färdigheter som värdesätts inom ämnet idrott och hälsa har samtidigt kopplingar till tävling och föreningsidrotter. Detta, menar Nyberg, kan innebära att det blir mätbara prestationer som prioriteras i undervisning och bedömning i ämnet. I det sammanhanget är det viktigt att poängtera att alla barn inte är aktiva inom tävling och föreningsidrott, och de barn som inte är det kan då missgynnas i undervisningen samtidigt som det skapar frågor om vilken kunskap som värdesätts.⁶ Med detta sagt känner jag som blivande lärare i ämnet idrott och hälsa, en osäkerhet över mitt uppdrag när kunskapsobjektet inom ämnet idrott och hälsa tycks så odefinierbart. Därför är det viktigt att ämnessynen synliggörs tydligare för blivande lärare i idrott och hälsa. Den finns en rad olika forskningsstudier inom området, dock få som är riktade mot yngre barn. Jag har därför i denna studie riktat mig mot de yngre eleverna i grundskolan för att ta reda på deras syn på vad kunskap i ämnet idrott och hälsa kan vara och vad de upplever att de lär sig i ämnet.

¹ Lgr 11 sid 51

² Larsson, H. *Idrott och hälsa: igår, idag, imorgon*. Stockholm. Liber. 2016 Sid 32.

³ Ibid. sid 44

⁴ Ibid. sid 45

⁵ Nyberg, G & H, Larsson. *Rörelseförmåga i idrott och hälsa: en bok om rörelse, kunskap och lärande*. Lund. Studentlitteratur AB. 2016 sid 31

⁶ Ibid sid 32-33

Syfte

Syftet med min studie är att belysa hur elever i åk 2 uppfattar ämnet idrott och hälsa samt vad de anser att de lär sig i ämnet

Frågeställningar:

- Hur uppfattar eleverna syftet med undervisningen i idrott och hälsa, dvs. vad upplever eleverna att de ska lära sig i ämnet?
- Vad anser eleverna att de lär sig i ämnet idrott och hälsa?

Bakgrund

Kunskapsbilden inom idrott och hälsa-ett historiskt perspektiv

Historiskt sett har Idrott och hälsa dragits med en något diffus kunskaps- och legitimitetsbild. Ämnet har av den breda allmänheten beskrivits som ”icke bildande” samtidigt som ämnet har förknippats med militär träning, social kontroll och utveckling av personlighetsegenskaper.⁷ I Sverige finns det spår från slutet på 1800 talet när Per Henrik Ling och senare sonen Hjalmar Ling stod för en betydelsefull utveckling. P-H Ling och H, Ling lade grunden för vad vi i dag kan se som idrott och hälsa med sitt införande av ”svensk gymnastik” eller ”Lingianismen”. Linggymnastiken betraktades som fysisk fostran och friskvårdsverksamhet med militäriska inslag då bland annat fäktning stod på schemat, samt att övningar utfördes efter kommandon. Linggymnastiken influerade den dåtida idrottsundervisningen som innehöll gymnastiska rörelser och övningar både med eller utan redskap där militärövningar försvann 1917.⁸ Mellan 1920–1950 talet började lek och friluftsliv framträda tydligare där företrädare inom ämnet såg nya möjligheter med lek och idrottsinriktad undervisning. Omkring denna period fick ämnet även beteckningen ”gymnastik med lek och idrott” och ämnets syfte beskrevs som:

Befordra en allsidig kroppsutveckling, vänja eleverna vid god hållning, stärka deras psykiska och fysiska motståndskraft och ge insikt i betydelsen av en god hälsa....Övningarna ska vara karaktärsdanande, disciplinerande och leda till god kamratanda, ansvarskänsla, självbehärskning samt ridderligt uppträdande.⁹

Vidare in på 1950 talet och framåt började målen vidgas för ämnet. Undervisningsplanen för 1955 sa att undervisningen inte bara skulle beröra de hälsomål som anges för bestående intressen till rörelse och kroppsövningar. Det nämndes nu att tillfredsställelse för ett naturligt rörelsebehov där rekreation, samarbetsförmåga, förståelse för kroppsövningar samt väcka betydelse för friluftsliv mot en sund livsföring skulle genomsyra ämnet.¹⁰ I och med att läroplanen för grundskolan 1962 publicerades, stod ämnet på nytt i förändring där syftet blev bredare än tidigare. Här nämns bland annat att ämnet ska stå för harmonisk och allsidig utveckling, främja en god arbetsteknik, höja prestationsförmågan och ge förberedelser för arbetslivet. Den sociala fostran betonades med vidare fokus på rekreation, estetiska inslag,

⁷ Annerstedt, C, Peitersen, B, Rönholt, H. *Idrottsundervisning. Ämnet Idrott och hälsas didaktik*. Göteborg. Multicare förlag AB. 2001. Sid 127

⁸ Ibid. sid 84

⁹ Ibid. sid 85,87

¹⁰ Annerstedt, C, Peitersen, B, Rönholt, H. *Idrottsundervisning. Ämnet Idrott och hälsas didaktik*. Göteborg. Multicare förlag AB. 2001. Sid 88

fysisk aktivitet och god hälsa. Dessutom kom Lgr 62 med nya verktyg för lärare där anpassning till elever och undervisning fick anvisningar.¹¹

Dock tog det inte lång tid innan ämnets syfte ändrades på nytt då en ny läroplan kom i drift 1969 (Lgr 69). I denna upplaga försvann begreppet fostran och istället framställdes formuleringar kring elevernas fysiska, sociala och estetiska utveckling.¹² 1980 utvidgades kursplanen genom läroplanen för grundskolan 1980, där det nämndes att undervisningen skulle ge utrymme och utveckla elevernas skapande förmåga och ge kunskaper om ekologisk balans, naturen, idrott- och friluftsrörelsen där man dessutom markerar kulturella värderingar kring fysisk aktivitet.¹³ Nyberg och Larsson refererar till en avhandling gjord av Claes Annerstedt från 1991 gällande lärares, lärarstudenters och lärarutbildares syn på kunskapsuppdraget. I den framkom en syn om att varken kunskap eller några färdigheter skulle vara specifika för ämnet. Studiens resultat pekar även på tveksamheter avseende argument gällande ämnets berättigande och lärares profession som pedagog berörs inte alls.¹⁴

När så småningom läroplanen för det obligatoriska skolväsendet 1994 trädde i kraft, stod ämnet för en rad genomgripande förändringar. Ämnet bytte namn till idrott och hälsa och fokus på idrottsliga och prestationsinriktade inslag minskades.¹⁵ En tydligare formulering kring mål började användas som i sin tur skulle stå för kunskapssynen i ämnet. Ett perspektiv på fyra grundaspekter myntades i Lpo94 med syfte att belysa innebörden av kunskapsbegreppet. Detta benämndes som förtrogenhet-, färdighets-, förståelse- och faktakunskaper.¹⁶ Dock beskrivs detta för ämnet idrott och hälsa något oenhetligt då man har begrepp att elever ska: ”Ha kunskap om”, ”ha kunskap i”, ”vara förtrogen med”, ”ha förmåga att” eller ”ha erfarenhet av”. I och med namnbytet lades även fokus på begreppet hälsa mer utförligt. Lärare fick ta ställning till hur hälsa kunde beskrivas och användas i undervisningen där även förmågan att reflektera synliggjordes och blev föremål för bedömning.¹⁷ Även om kunskapssynen i ämnet hade utvecklats och blivit bredare, så var det oklart huruvida det hade blivit tydligare. Lärare för ämnet ansåg sig väldigt osäkra kring vad som är den egentliga kärnan i undervisningen. Dessutom medförde övergången till att se elever som subjekt istället för objekt som skulle fostras och tränas, ytterligare oklarheter kring kunskapssynen inom ämnet idrott och hälsa.¹⁸

Kunskapsbegreppet i ämnet idrott och hälsa efter nuvarande styrdokument

Nuvarande läroplan som gäller för undervisning inom skolämnet idrott och hälsa är läroplanen för grundskolan 2011. Kunskapssynen i Lpo 94 och Lgr 11 är alltjämt liknande men dagens kursplan har stått för en del omformuleringar där exempelvis ”mål att sträva mot” har blivit

¹¹ Annerstedt, C, Peitersen, B, Rönholt, H. *Idrottsundervisning. Ämnet Idrott och hälsas didaktik*. Göteborg. Multicare förlag AB. 2001. sid 88

¹² Nyberg, G, Larsson, H. *Rörelseförmåga i idrott och hälsa- en bok om rörelse, kunskap och lärande*. Lund. Stundetlitteratur. 2016. Sid 24

¹³ Ibid. sid 24

¹⁴ Ibid. sid 24

¹⁵ Ibid. sid 25

¹⁶ Ibid. sid 25

¹⁷ Ibid. sid 26

¹⁸ Ibid. 2016. Sid 26

”mål att uppnå”. Man skriver ett syfte för ämnet och synliggör förmågor som ska betona undervisningen.¹⁹ Dessa förmågor är:

- Röra sig allsidigt i olika fysiska sammanhang.
- Planera, praktiskt genomföra och värdera idrott och andra fysiska aktiviteter utifrån olika synsätt på hälsa, rörelse och livsstil.
- Genomföra och anpassa utevistelser och friluftsliv efter olika förhållanden och miljöer.
- Förebygga risker vid fysisk aktivitet samt hantera nödsituationer på land och i vatten.²⁰

I Lgr 11 beskrivs även ämnets centrala innehåll. Här beskrivs de delar och innehåll som undervisningen ska utgå ifrån. Innehållet är uppdelat för respektive årskursgrupper 1–3, 4–6 och 7–9. För varje årskursgrupp framläggs även tre olika områden som ska behandlas i undervisningen. Dessa kategoriseras som rörelse, hälsa och livsstil, resp. friluftsliv och utevistelse.²¹ I kommentarmaterialet till kursplanen i idrott och hälsa, beskrivs de tre begreppen som kunskapsområden där de tillsammans sammanfattar ämnets centrala aspekter som lyfts fram i kursplanens syftestext.²² För kunskapsområdet ”rörelse” läggs tyngd på rörelseförmågan. ”Hälsa och livsstil” fokuserar på effekterna av fysisk aktivitet. I ”Friluftsliv och utevistelse” koncentreras aspekter av utemiljön och naturen, där de även kan framgå som kulturbärare och en plats för rekreation.²³ Vidare innehåller kunskapsområdena områden som i sin tur ska uppfattas som byggstenar och hjälpmedel för att på bästa sätt nå undervisningens syfte.²⁴ Kommentarmaterialet beskriver även progressionen för respektive område. Exempel på detta är att jämföra kunskapsområdet ”rörelse” för årskurserna 1–3 och årskurserna 7–9. För årskurserna 1–3 formuleras att undervisningen ska innehålla grovmotoriska grundformer, till exempel springa, hoppa och klättra. Deras sammansatta former i redskapsövningar, lekar, danser och rörelser till musik, såväl inomhus som utomhus. För årskurserna 7–9 formuleras motsvarande som komplexa rörelser i lekar, spel och idrotter, inomhus och utomhus, samt danser och rörelser till musik.²⁵

Samhälleliga faktorer i relation till ämnet idrott och hälsas utveckling

I kombination med idrotten och lekens växande betydelse kring sekelskiftet 1900 skedde vetenskapliga framsteg då fysiologisk forskning öppnade upp nya infallsvinklar som skulle spela en stor roll för ämnets utveckling.²⁶ Genom fysiologiska framsteg övergick ämnet från Linggymnastikens stela ställningsgymnastik till en funktions- och energiinriktad idrottslig verksamhet. Fysisk aktivitet, minst 3 gånger i veckan för att främja och upprätthålla konditionen blev synonymt för ämnet mellan 1950–1970. Claes Annerstedt beskriver fysiologins framsteg inom ämnet samt övergången från Lingianismen följande:

¹⁹ Nyberg, G, Larsson, H. *Rörelseförmåga i idrott och hälsa- en bok om rörelse, kunskap och lärande*. Lund. Studentlitteratur. 2016. Sid 26

²⁰ Lgr 11 sid 51

²¹ Lgr 11 sid 52-54

²² Kommentarmaterial till kursplanen i idrott och hälsa sid 10

²³ Ibid. sid 10-11

²⁴ Ibid. sid 10

²⁵ Lgr 11 sid 52

²⁶ Larsson, H. *Idrott och hälsa: igår, idag, imorgon*. Stockholm. Liber. 2016 sid 172

Från att tidigare ha poängterat behovet av nationell fysisk upprustning såväl fysiskt som moraliskt och att gymnastiken därmed kunde bidra till att stärka nationen, framhölls successivt allt oftare kravet på vetenskapliga fakta för val av innehåll i undervisningen.²⁷

Med fysiologin som den nya vägledaren för ämnets format och innehåll skulle idrotten växa sig än starkare inom ämnet. Dock inte i sammanhanget att tävling inom idrott var kopplat till fysiologin, utan det var snarare kopplingen mellan fysiologi och idrottsträning där forskare främst var intresserade kring kroppens syreupptagningsförmåga. Inom fysiologin sågs kroppen som en förbränningsmotor och mellan 1950–1970 talet tydliggjordes begreppet ”hälsa” som något att sträva efter, även om det under dessa år förknippades väldigt starkt med kondition.²⁸ Dock ökade diskussioner kring elevers individualisering på 1970-talet där man ansåg att individen bär det största ansvaret för hur han eller hon kan främja sin egen hälsa.²⁹ Detta kunde kopplas till de nya fristående yrkesgrupperna som växte fram och ansåg sig vara experter på kroppens skötsel och hur man kunde forma människors hälsa. Yrkesgrupper som stylist, plastikkirurg, personliga tränare, dietister och hälsoinformatörer står alla i kläm med idrott och hälsa vilket gör att idrottslärare inte längre har ensamt monopol på kompetensen.³⁰

Men i anslutning till denna expansion av kompetens till hälsa och rörelse, så har människors uppmärksamhet kring hälsofaror och hälsorisker ökat. Grunden till detta ligger hos samhällets synliggörande av en så kallad *patogen* syn på hälsa. Det patogena synsättet på hälsa och rörelse innebär att bristande fysisk aktivitet kan leda till risker genom sjukdomar och skador. Det finns visserligen starka vetenskapliga belägg att brist på fysisk aktivitet leder till ohälsa. Men med denna utveckling så läggs det större vikt av att undvika att eleverna blir en last för samhället istället för att se hälsan och rörelsens utbildningsvärde.³¹ Dock vill myndigheter öka samhällets hälsomedvetenhet då de anser att många av dagens sjukdomar är på grund av en dålig livsstil. Men istället för att vända sig till lagstiftning, restriktioner eller några bestämmelser har myndigheterna valt frivillighetens väg.³² I motsats till det patogena förhållningsättet står det *salutogena* perspektivet. Här förs en diskussion om att se hälsa som en del av ett större sammanhang. Istället för att se hälsa som ett botemedel för sjukdomar frågar man sig här kring vilka faktorer som gör att människor kan skapa, bibehålla och utveckla sin hälsa och välbefinnande. Denna utgångspunkt gör att hälsa ses som en resurs för livet som inte har någon start eller slutpunkt utan hela tiden kan utvecklas beroende på vilket livssituation man befinner sig i.³³ Det väsentliga inom undervisningen utifrån ett salutogent synsätt utgår därmed ifrån att skapa en mening till aktiviteter och vad vi gör med aktiviteten istället för att endast aktivera oss för att undvika sjukdomar och ohälsa.³⁴

Vidare har ämnets tidsmässiga förutsättningar varit en ständigt återkommande debatt. När Lpo 94 publicerades diskuterades det kraftigt kring de tidsmässiga förluster som ändrats jämfört

²⁷ Annerstedt, C, Peitersen, B, Rönholt, H. *Idrottsundervisning. Ämnet Idrott och hälsas didaktik*. Göteborg. Multicare förlag AB. 2001 sid 119

²⁸ Larsson, H. *Idrott och hälsa: igår, idag, imorgon*. Stockholm. Liber. 2016. sid 173

²⁹ Ibid. sid 175

³⁰ Annerstedt, C, Peitersen, B, Rönholt, H. *Idrottsundervisning. Ämnet Idrott och hälsas didaktik*. Göteborg. Multicare förlag AB. 2001 sid 121

³¹ Larsson, H. *Idrott och hälsa: igår, idag, imorgon*. Stockholm. Liber. 2016. sid 61-62

³² Annerstedt, C, Peitersen, B, Rönholt, H. *Idrottsundervisning. Ämnet Idrott och hälsas didaktik*. Göteborg. Multicare förlag AB. Sid 115

³³ Larsson, H. *Idrott och hälsa: igår, idag, imorgon*. Stockholm. Liber. 2016. sid 178-179

³⁴ Ibid. sid 182

med Lgr 80. Annerstedt beskriver att Lpo 94 var så pass decentraliserad att ämnet kunde gå miste om 20% av den tid som ämnet hade under Lgr 80. Men samtidigt kunde valfriheten genom ämnen som "elevens val" bidra till mer tid jämfört med Lgr 80.³⁵ Några förändringar för ökad tid kom inte genom Lgr 11 men i maj 2017 fastställdes att ämnet skulle utökas med 100 timmar från och med hösten 2019.³⁶

Tidigare forskning

För att ge ett bredare perspektiv till min undersökning innehåller följande stycke tidigare forskning. Stycket innehåller bland annat granskningar från Skolverket som tittat på ämnet idrott och hälsas relation till lärande. Vidare presenteras forskning från Håkan Larsson som tittat på lärande i idrott och hälsa där han genomfört två olika undersökningar. Samtidigt presenteras en undersökning med titeln "Skola-idrott-hälsa: lärandets form och innehåll" som belyser kunskapsutvecklingen kring en grupp elever mellan 2001–2007. Britta Thedin-Jakobssons text betonar hälsobegreppet och dess innebörd för lärande i ämnet. Dessutom redogörs forskning som berör könsmönster och dess relation till lärande i ämnet.

Nationella utvärderingar av ämnet idrott och hälsa

År 2003 gjordes en nationell utvärdering av skolämnet idrott och hälsa. I studien konstaterade både elever och lärare att det viktigaste med ämnet är att ha roligt genom att röra på sig. Det näst viktigaste är att man ska lära sig samarbeta och testa olika idrottsaktiviteter. Utvärderingen understryker även att diskussion och reflektion används mycket sparsamt inom undervisningen. De kunskaper som eleverna säger ha lärt sig genom undervisningen är att man mår bra av att röra sig samt att utföra olika idrottsaktiviteter.³⁷ Var fjärde elev upplever att undervisningen har främjat rörlighet, styrka samt stärkt förmågan att samarbeta med andra. Eleverna anser även att ämnet bidrar till ökad lust att röra på sig, men samtidigt finns en grupp elever som har svårt att se ämnet som något främjande. Detta gäller mest flickor och de individer som inte har någon idrottslig sysselsättning på fritiden.³⁸

År 2010 presenterade Skolinspektionen en rapport av ämnet idrott och hälsa. I denna rapport betonades att aktiviteter av typen bollspel eller bollekar dominerar undervisningen följt av konditions- och motionsrelaterade aktiviteter. Samtidigt förekom det ytterst lite betoning till hälsorelaterat lärande.³⁹ Från över 800 anteckningar som gjordes i samband med granskningen, fanns det bara tolv som kunde kopplas till begreppet hälsa. Lärare ansåg vidare att kursplanen var otydligt skriven där det kan vara svårt att anpassa hälsobegreppet till praktiken.⁴⁰ Parallellt med detta angav bara hälften av de granskade lärarna att de angav mål eller syfte till lektionerna eller utvärderade sin undervisning.⁴¹ Faktorerna som avgör undervisningens innehåll beskrevs vila på starka traditioner samt förväntningar hos dels lärare och elever. Här tycktes även elever som utövar idrott på fritiden få inflytande på undervisningens innehåll. Bollsporter tycktes

³⁵ Annerstedt, C, Peitersen, B, Rönholt, H. *Idrottsundervisning. Ämnet Idrott och hälsas didaktik*. Göteborg. Multicare förlag AB. 2001 sid 120

³⁶ GIH- *Idrott och hälsa utökas med 100 timmar*. Pressmeddelande. GIH. 2017

³⁷ NU-03. sid 51

³⁸ Ibid. sid 51-52

³⁹ Skolinspektionens rapport 2010. Sid 4

⁴⁰ Ibid. sid 8

⁴¹ Ibid. sid 9

samtidigt dominera bland elevernas idrotter på fritiden, vilket har gjort att undervisningen har dåligt med variation.⁴²

Till följd av att en ny läroplan kom i drift 2011, genomförde Skolinspektionen en ny granskning av ämnet 2012 för årskurserna 4–6. I granskningen framkommer det att ämnet har flera utvecklingsområden. Undervisningen tycks domineras av planerade aktiviteter i så pass stor utsträckning att frågor kring lärande och strävan mot mål hamnar i skymundan. Dessutom framkommer det att ämnet betonar kunskapsområdet ”rörelse” i en allt för stor omfattning. Samtidigt blir det därmed oklart ifall elever ges möjlighet att uppnå övriga kunskapsområden i ämnet.⁴³ Vidare betonas lärarens erfarenhetsgrad som en betydande faktor i elevers lärande. Lärare som har en legitimerad utbildning och möjlighet till kompetensutveckling, anpassar undervisningen i större utsträckning efter elevernas behov där de även ges utrymme till reflektion om sitt lärande. Med rapporten presenterades även en kortfattad beskrivning inom vilka områden ämnet behöver utvecklas:

- Lärare i idrott och hälsa behöver utveckla fler arbetssätt för att omsätta läroplanen och kursplanens innehåll i undervisningen.
- Lärare i idrott och hälsa behöver i större utsträckning anpassa undervisningen till elevernas erfarenheter och tänkande.
- Lärare i idrott och hälsa behöver tillgång till mer ämnesinriktad kompetensutveckling för att öka variationen och bredden i undervisningen.
- Lärare i idrott och hälsa och rektorerna behöver se till att alla elever som inte är befriade deltar i undervisningen.
- Rektor behöver se till att ämnet ingår fullt ut i det systematiska kvalitetsarbetet så att undervisningen i idrott och hälsa utvecklas.
- Skolorna behöver arbeta mer aktivt med att förebygga och kartlägga kränkande behandling i samband med undervisningen i idrott och hälsa.
- Skolorna behöver se till att eleverna får undervisning i den omfattning och med det innehåll de har rätt till.⁴⁴

Dessa punkter anses angelägna då Skolinspektionen bedömer att undervisningens kvalitet skiljer sig kraftigt åt ifall den leds av behöriga lärare jämfört med icke behöriga lärare. I sin tur leder detta till mer långtgående konsekvenser där elevers kunskapsutveckling kommer att påverkas.

Elevers upplevelse av vad de lär sig i ämnet idrott och hälsa

I en undersökning utförd av Håkan Larsson från 2004 redogjordes en studie av elever i årskurs 5. Undersökningen byggde på 134 frågeformulär och 43 intervjuer från sex stycken klasser runt om i Sverige. I resultatet beskrevs Idrott och hälsa som ett uppskattat ämne där även andra ämnen så som slöjd, hemkunskap och bild får liknande omdöme. Det gemensamma för dessa ämnen är att man ”gör” och skapar mycket under undervisningstiden.⁴⁵ På frågan angående

⁴² Skolinspektionens rapport 2010. sid 10

⁴³ Skolinspektionens rapport 2012. Sid 6

⁴⁴ Ibid. sid 7

⁴⁵ Larsson, H. *Vad lär man sig på gympan? I: Larsson, H & Redelius, K. Mellan nytta och nöje-Bilder av ämnet idrott och hälsa.* (red). Stockholm. Idrottshögskolan. 2004. sid 127

ämnets betydelse jämfört med andra ämnen ansåg 59% av eleverna att idrott och hälsa är lika viktigt som andra ämnen och 39% att det är viktigare än andra ämnen. De återstående 2% av informanterna hävdade dock att ämnet var mindre viktigt än andra ämnen.⁴⁶ Resultaten från både intervjuerna och frågeformulären ansåg idrott och hälsa som ett viktigt ämne. På frågan; ”Vad är viktigt med idrott och hälsa”, uppstod två typer av svar. Dessa svar var ”för att inte bli tjock” och ”få bra kondition”.⁴⁷

Vidare framkom det att 13 av 24 tillfrågade elever inte vet vad de ska lära sig på lektionerna. Larsson menar dock att frågan upplevdes som svårbesvarad och kanske även för svårt för vissa elever att förstå.⁴⁸ Flertalet elever menade att själva utövandet av aktiviteterna är det genomgående syftet med undervisningen och att det är dessa de ska lära sig. Omkring tjugo stycken elever pekade på att man ska lära sig olika sporter: hur man utför dem, spelets termer samt spelets positioner och regler. Andra teman som dök upp, dock i mindre utsträckning, var att man lär sig motoriska färdigheter, kondition/motion, hälsa och samarbete.⁴⁹

Larsson ställde även en fråga där eleverna själva fick ta ställning kring lärande inom idrott och hälsa. Frågan bestod av tre påståenden

1. Jag lär mig hur kroppen fungerar
2. Jag lär mig hur olika idrotter går till
3. Jag lär mig att samarbeta med andra

Över 80 % av eleverna samtyckte med påstående två och tre. Dock uppfattades lärandet om kroppens funktion (punkt ett) som mindre överensstämmande, eller delvis överensstämmande med påståendet.⁵⁰

Ett ämne för lärande

Håkan Larsson har även senare utfört delstudier om idrott och hälsa från 2012. Syftet med dessa var att inspektera lärares undervisning i förhållande till elevers kunskapsbildning och lärande. Fyra grund- och gymnasieskolor besöktes där observation, dokumentation samt intervjuer av både lärare och elever ägde rum. I Larssons resultat för denna studie framgår det att lärare enbart i vissa moment är tydliga beträffande vad som är syftet med lektionen, och vilka kunskaper eleverna ska utveckla där även lärarna kan förklara dessa för eleverna. Istället lägger lärarna mer fokus på vad lektioner ska innehålla och hur man ska utföra olika moment. En viktig slutsats som studien pekar på är att eleverna har lättare att uppfatta kunskapsförmedlingen genom idrott och hälsa om läraren tydliggör syftet med undervisningen, och vad man ska lära sig.⁵¹

Elevernas förståelse av bedömning tycks vara synonymt med betyg och betygsättning. Men eleverna menar samtidigt att de är osäkra över vad som egentligen bedöms, då lärarna knappt

⁴⁶ Larsson, H. *Vad lär man sig på gympan? I: Larsson, H & Redelius, K. Mellan nytta och nöje-Bilder av ämnet idrott och hälsa.* (red). Stockholm. Idrottshögskolan. sid 131

⁴⁷ Ibid. sid 133

⁴⁸ Ibid. sid 133

⁴⁹ Ibid. sid 133-134

⁵⁰ Ibid. sid 135

⁵¹ Larsson, H. *Idrott och hälsa-ett ämne för lärande? I: Vetenskapsrådet, resultatdialog 2014.* Motala. Danagård LiTHO. 2014. Sid 123,124

uttryckt sig kring detta. Idrott och hälsa anses även som ett ämne där rätt inställning, attityd och god kämparanda betonas i större utsträckning än kunskapsmålen. Samtidigt som det inte verkar finnas någon överensstämmande bild från lärarna beträffande ämnesmålen för att betona vad som är viktigt att lära sig i ämnet.⁵²

Skola-idrott-hälsa: Lärandets form och innehåll

I en studie av Suzanne Lundvall, Jane Meckbach och Johan Wahlberg skickades enkäter till elever och lärare vid två tillfällen, 2001 och 2007.⁵³ Syftet var att ta reda på vilka förändringar med åren elever respektive lärare, kunde urskilja i synen på lärande och kompetens inom ämnet Idrott och hälsa. År 2001 genomfördes enkäterna för eleverna i årskurs 3 för att uppföljas 2007 när eleverna gick i årskurs 9.

En förändring som noterades mellan studierna 2001 och 2007 är att fler lärare år 2007 anser kunskaper om hälsa, utveckling avseende social kompetens samt uppfyllelse av kursmål, som viktigare än att ge eleverna fysisk träning.⁵⁴ Av elevgruppen anser 62% vid mätningen 2007 att de lär sig att äta rätt för att må bra samt 74 procent anser helt eller till viss del att de ”lär sig varför man ska motionera för att må bra”. Ett annat område som undersöktes var ifall lärarna gav eleverna tid för reflektion. Från elevenkäten 2007 framkommer det att reflektion endast förekommer vid hjärt- och lungräddning, första hjälpen, ergonomi och väldigt sällan i övrig praktisk undervisning så som lekar, redskapsövningar och bollspel. Sett ur ett lärandeperspektiv, anser Lundvall, Meckbach och Wahlgren detta vara bekymmersamt. De menar att om man ska komma bort från vardagliga samhällsnormer inom idrott behövs det nog mer tid för reflektion och samtal även kring praktiska aktiviteter.⁵⁵

Pojkar och flickors lärande i idrott och hälsa.

En studie som riktats mot yngre elevers lärande i idrott och hälsa är Inga Oliynyks studie *Att göra tudelning* från 2014. Oliynyck har undersökt hur könsmonster skapas, upprätthålls respektive överskrids i görandet i idrottsämnets vardag. Undersökningen genomfördes via observationer av lektioner för årskurs ett och fem.⁵⁶ I resultatet för årskurs ett framkommer att eleverna aktivt grupperar sig som könsbestämda personer, men att detta delvis sker efter lärarens förväntningar på eleverna.⁵⁷ Något som, enligt Oliynyck, bidrar till olika budskap för flickor respektive pojkar. Pojkarna drivs till kamp för att inta huvudrollen samtidigt som flickornas prestationer hamnar i bakgrunden vilket gör att de får inta en biroll. Dessa förväntade roller blir därför ett sorts dolt och underliggande budskap inom idrottsundervisningen som kan ge en tendens att forma elevernas kunskapsutveckling.⁵⁸

En forskargrupp vid Gymnastikhögskolan (GIH), fick i uppdrag av Skolverket att genomföra en kartläggning av ämnet idrott och hälsa med syftet att öka kunskapen om elevers jämställda

⁵² Larsson, H. *Idrott och hälsa-ett ämne för lärande? I: Vetenskapsrådet, resultatdialog 2014*. Motala. Danagård LiTHO. 2014.Sid 125

⁵³I artikeln betitlat SIH 2001 respektive SIH 2007

⁵⁴Lundvall, S. Meckbach, J. Wahlberg, J. *Lärandets form och innehåll – lärares och elevers uppfattning om lärande och kompetens inom ämnet idrott och hälsa, SIH 2001 till SIH 2007*. Svensk idrottsforskning 4-2008. Sid 18

⁵⁵ Ibid. Sid 20

⁵⁶Oliynyck, I. *Att göra tudelning. Malmö Studies in Sport Sciences Vol. 17*. Malmö högskola. 2014. sid 14,17

⁵⁷ Ibid sid 70

⁵⁸ Ibid sid 70,71

och likvärdiga villkor. Fokus lades på att öka kunskapen om vilken betydelse ämnets utformning har för både flickor och pojkars aktivitet, närvaro, lärande och attityder liksom resultat och mål. När det gäller elevers aktivitet framkom det att ämnets format påverkar elevernas aktivitet. Om syftet med ett moment är att prestera sänks motivationen hos många elever. Tävlingsmoment verkar även bidra till mindre reflektion och elever tenderar att slarva igenom en rörelse eller en aktivitet om formen är tävling.⁵⁹ Vidare betonas det att den kunskap som kommer till uttryck i ämnet har mycket att göra med de aktiviteter och innehåll som erbjuds. Resultatet pekar även på att ämnet gynnar de redan idrottsaktiva eleverna och missgynnar de elever som inte är aktiva i någon idrott på fritiden. Pojkar som är aktiva med idrott på fritiden är de som ges mest företräde i ämnet. Lärare tenderar att följa deras önsknings om innehåll i högre grad än flickors önsknings.⁶⁰

Hälsa-vad är det i ämnet idrott och hälsa?

Britta Thedin-Jakobsson genomförde en undersökning år 2005 som var en del av Skola-Idrott-Hälsa rapporten från 2007. Syftet med Jakobsons undersökning var att se hur lärare uttrycker sig om ämnet med betoning på begreppet hälsa och hur lärarna uttrycker målet med sin undervisning. I intervjuer från 10 lärare med varierad utbildningsbakgrund från årskurs 1–7, 4–9 och gymnasium, framkommer det att aktiviteter är i fokus samtidigt som det sällan synliggörs vad som vill förmedlas kunskapsmässigt. Det är görandet och inte lärandet som poängteras. Ofta bedrivs lek som undervisningsmetod för att tona ner konkurrens och tävlingsmoment i själva aktiviteten.⁶¹ Lärarna anser sig inte heller kunna jämföra ämnet mot exempelvis matematik och svenska, eftersom det finns en uppfattning om att syftet inte är att lära sig specifika rörelsekunskaper utan att syftet mera är att ge eleverna avkoppling och ny energi för att underlätta lärandet i andra ämnen.⁶²

Ytterligare aspekter som berörs från intervjuerna är hur eleverna utvecklar sina psykiska och sociala kunskaper genom undervisningen i ämnet. Lärarna betonar att det är av vikt att stärka elevernas självbild så de blir trygga med sina kroppar för att våga delta i olika aktiviteter. Dessutom menar lärarna att ämnet har många grupp- och samarbetsaktiviteter, något som enligt lärarna är ett verktyg för att utveckla elevernas sociala och psykiska egenskaper och som också kan stärka ämnets roll i skolan.⁶³

Teoretiskt perspektiv

Den brittiske idrottspedagogen Peter Arnold menar att ett ämne kan rättfärdigas av en individs egenvärde, det vill säga kunskaper som individen själv får av ämnet. Samtidigt bygger idrott och hälsa på instrumentella värden som ger kunskaper utanför ämnets innehåll.⁶⁴ Ämnets egenvärde anses därav innefatta kunskaper i och om rörelse där instrumentella kunskaper framhävs av saker man lär sig och tar nytta av genom rörelse. Arnold såväl som flera svenska och internationella studier, pekar på att de instrumentella värdena synliggörs tydligare än

⁵⁹ Skolverket. På pojkarnas planhalva? *Ämnet idrott och hälsa ur ett jämställdhets-och likvärdighetsperspektiv*. En kartläggning av ämnet idrott och hälsa. 2008. Sid 6

⁶⁰ Ibid. sid 6

⁶¹ Thedin Jakobsson, B., *Hälsa – vad är det i ämnet idrott och hälsa? Rapport nr 4 i serien Skola-Idrott-Hälsa*. Stockholm. Idrottshögskolan. 2005. sid 36

⁶² Ibid. sid 37

⁶³ Ibid. sid 44

⁶⁴ Larsson, H. *Idrott och hälsa: igår, idag, imorgon*. Stockholm. Liber. 2016. Sid 31

egenvärdena inom idrott och hälsa. En undervisning som vilar för mycket på instrumentella värden kan på längre sikt bli problematisk då om ett ämne inte längre kan rättfärdiga sin existens genom att dess innehåll är värdefullt i sig, kan det - och dess lärare - ersättas av andra verksamheter.⁶⁵ För att ytterligare beskriva Arnolds perspektiv på kunskap i idrott och hälsa kan vi kategorisera den i tre dimensioner:

- Undervisning **i** rörelse
- Undervisning **om** rörelse
- Undervisning **genom** rörelse⁶⁶

I-dimensionen fokuserar på inläringen i fysiska aktiviteter som vill främja rörelsehandlingar och den kinestetiska förmågan som sedan kan sättas in i de fysiska aktiviteternas sammanhang. Här menar Arnold att våra kvalitéer kommer till uttryck i rörelser eller kunskap, som enbart kan uppnås genom att vi deltar i aktiviteterna. ”I”-dimensionen anses också tillsammans med ”om”-dimensionen innefatta en individs bildningsmål och egenvärde för ämnet idrott och hälsa.⁶⁷

Om-dimensionen innefattar information som absorberas av individen där detta sedan kan sättas i ett sammanhang. Detta kan innebära att vi gör de fysiska aktiviteterna begripliga då vi lär oss regler och instruktioner som vidare kan värdesätta momenten som något roligt, spännande eller utmanande. Arnold anser att en ökad kunskap i en aktivitet eller ett arbete kan öka möjligheterna att finna njutning och uppskattning. Tillsammans med ”I”-dimensionen innefattar ”om”-dimensionen ämnets bildningsmål och egenvärde.⁶⁸

Begreppet **Genom** handlar främst i detta sammanhang om hur rörelse kan användas till att uppnå andra utomstående mål. Det kan innebära att vi bildar barnen genom rörelse där fysiska aktiviteter används som ett medium, eller som en komponent för social, intellektuell, känslomässig eller moralisk utveckling. Enligt Arnold kan ”genom”-dimensionen anses som ett ämnets instrumentella värde.⁶⁹

Metod

I metodavsnittet presenteras val av metod för studien. Därefter redovisas urvalsgrupp och på vilka grunder denna valts ut. Under genomförande beskrivs undersökningens tillvägagångsätt. Vidare presenteras hur studien beaktat forskningsetiska överväganden samt validitet och reliabilitet. Slutligen presenteras undersökningens databearbetning och analysmetod.

Metodval

För att göra en studie liknande denna kan två ansatser väljas, en kvalitativ eller en kvantitativ. I min studie valde jag att utgå från ett kvantitativt perspektiv med enkäter som metod. Ett kvantitativt perspektiv utgår från att räkna och mäta där mätningen brukar användas vid syfte att beskriva eller förklara ett fenomen. Kvantifierbara data samlas in för att statistiskt och matematiskt beskriva kvantifierbara resultat. Kvantitativ metod kan även beskrivas i form av

⁶⁵ Larsson, H. *Idrott och hälsa: igår, idag, imorgon*. Stockholm. Liber. 2016. sid 31

⁶⁶ Annerstedt, C. *Att (lära sig) vara lärare i idrott och hälsa*. Göteborg. Multicare AB. Sid 42

⁶⁷ Ibid. sid 43

⁶⁸ Ibid. sid 42

⁶⁹ Ibid. sid 42-43

att göra olika begrepp mätbara.⁷⁰ Genom att undersökningens syfte är formulerad att få reda på vad elever uppfattar och anser om lärande i ämnet idrott och hälsa valdes en kvantitativ ansats och enkät som metod.

Vid kvalitativa undersökningsmetoder är inriktningen att tolka istället för att mäta. Människors handlingar och vad det sagt, skrivit, tänkt eller gjort är utgångspunkten för denna tolkning.⁷¹ Man kan även säga att fokus läggs på att beskriva, analysera och förstå sociala fenomen. Fenomenet kan vara en person, en grupp, händelse eller situation. Med kvalitativ forskningsmetod finns en ambition att ”gå ner på djupet” med det fenomen som undersöks.⁷²

Fördelar med kvantitativ metod och enkäter är bland annat att de är passande till undersökning av människors attityder till olika företeelser. Dessutom var enkäter ett bra val eftersom jag granskade skillnader mellan kollektiva förhållningsätt inom en grupp individer. Valet av enkät gav mig även möjligheten att nå ut till många individer samtidigt för att samla empiri.

De nackdelar en enkätundersökning har är att det kan begränsa respondenternas möjligheter till att ge nyanserade och utförliga svar. Vid missförstånd av frågorna skulle jag genom exempelvis kvalitativa intervjuer ha möjlighet att förklara mig och använda hjälpmedel, vilket jag inte har med enkäter.⁷³ Under skapandet av enkäten var det därför viktigt att finna en form på formulär och frågor som skulle upplevas som tydlig för de respondenter jag vände mig till.⁷⁴ Frågorna var därefter utformade efter en hög grad av standardisering där jag valde fasta svarsalternativ, vilket brukar kallas för fast strukturering.⁷⁵ De fasta svarsalternativen förtydligades med bilder.⁷⁶

Bilderna skapades för att på ett tydligare sätt få mina respondenter att urskilja svarsalternativen. Svarsalternativen är fem till antalet och innehåller ett neutralt/vet ej-alternativ. Anledningen till just fem svarsalternativ var att enkäterna skulle kunna täcka alla tänkbara svarsvariabler inklusive ett neutralt eller ”vet ej”-alternativ.⁷⁷ Enkätfrågorna utgick från mitt syfte och mina frågeställningar. I formulerandet av de specifika enkätfrågorna har jag utgått från skrivningar i Lgr 11, avseende de förmågor som ska främjas, det centrala innehållets uppbyggnad och utifrån kunskapskraven inom ämnet.⁷⁸ Några av frågorna är även formulerade med stöd i den forskning som gjorts inom ämnet. Dessutom formulerades några frågor som varken hade stöd i styrdokument eller forskning. Syftet med dessa frågor var att belysa diskussioner som rör idrott, hälsa och träning i mer generell bemärkelse och är utformade efter personliga erfarenheter. Även om de här frågorna inte har belägg från tidigare forskning eller styrdokument så konstruerades dessa med avsikt att synliggöra mina frågeställningar.

Vidare tog jag hänsyn till följande beskrivning från Skärvad och Lundahl i mitt skapande av enkätfrågorna:

⁷⁰ Skärvad, P-H, Lundahl, U. *Utredningsmetodik*. Lund. Studentlitteratur 2016 sid 90

⁷¹ Ibid. sid 127

⁷² Ibid. sid 117-118

⁷³ Ibid. 193

⁷⁴ Kylén, J-A. *Att få svar-Intervju, Enkät, Observation*. Stockholm. Bonniers AB. 2004 . Sid 54

⁷⁵ Patel, R. & Davidsson, B. *Forskningsmetodikens grunder: att planera genomföra och rapportera en undersökning*. 3 uppl. Lund. Studentlitteratur. 2003. sid 72-73

⁷⁶ Bilaga 1

⁷⁷ Skärvad, P-H, Lundahl, U. *Utredningsmetodik*. Lund. Studentlitteratur 2016 sid 196

⁷⁸ Ibid. sid 195

- Formulera frågan tydligt så att den blir fullt begriplig för respondenten.
- Undvik sällsynta, främmande och långa ord
- Specificera noga de begrepp som ingår i frågan
- Specificera frågan i tid och rum
- Undvik värdeladdade ord och vägledande frågor
- Eftersträva korta frågor
- Fråga bara om en sak i taget
- Börja med enkla, intresseväckande frågor⁷⁹

Dessa punkter togs till hänsyn likt en mall då de hjälpte mig att formulera enkätfrågorna på ett så tydligt sätt som möjligt eftersom de riktade in sig mot yngre barn.

Urval

Urvalet av skola och elever gjordes genom bekvämlighetsurval samt efter tillgänglighetsprincipen. Undersökningen gjordes i fyra klasser i åk 2 på två olika skolor i mellersta Sverige. Målgruppen ”elever i årskurs 2” valdes då jag utbildar mig till lärare mot yngre elever. Två av de utvalda klasserna hade anställd lärare med behörighet i ämnet idrott och hälsa (klass A och B). Klass C och D hade en oregelbunden status kring anställd lärare med behörighet.

Antalet elever som deltagit i enkäten sammanställdes till 50 individer. Ingen avsikt har funnits för att skapa en jämn fördelning mellan antal flickor respektive pojkar då undersökningens syfte inte utgår från något genusperspektiv. Dock ombads eleverna att ange kön på enkäterna, men endast för att skapa en så bred urvalsgrupp som möjligt utan att värdera detta i resultatet.

Forskningsetiska överväganden

För att genomföra min undersökning behövde jag utgå från de forskningsetiska principer som är obligatoriska vid forskning inom humanistiska och samhällsvetenskapliga studier.⁸⁰ Dessa principer är:

- Informationskravet
- Samtyckeskravet
- Konfidentialitetskravet
- Nyttjandekravet

Informationskravet innebär att deltagande i undersökningen informeras kring studiens syfte och hur den kommer att genomföras. Genom ett informationsbrev som skickades ut till personal och föräldrar, informerade jag dels om undersökningens syfte och innehåll samt hur undersökningen skulle genomföras. Samtyckeskravet betyder att deltagarna ges information om att undersökningen är frivillig och att de själva kan bestämma över sin medverkan. I och med

⁷⁹ Skärvad, P-H, Lundahl, U. *Utredningsmetodik*. Lund. Studentlitteratur 2016. Sid 195-196

⁸⁰ Dimenäs, Jörgen. (Red). *Lära till lärare. Att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm. Liber . 2007 sid 25-26

att enkäten och undersökningen berör yngre barn blev jag tvungen att begära föräldrars godkännande. Detta gjordes i form av en redigerad version av informationsbrevet som justerades till en svarsenkät. I informationsbrevet nämndes även konfidentialitetskravet. Konfidentialitetskravet innebär att respondenterna ska vara anonyma för alla utomstående. Det är endast jag som kan ha vetskap om klasserna och de barn som går där. Jag ska även förvara enkäterna och undersökningsdata så att obehöriga inte kan ta del av dem. Slutligen informerade jag deltagarna och berörda via informationsbrevet om nyttjandekravet. Detta betyder att den insamlade informationen endast kommer att användas för själva undersökningens ändamål.⁸¹

Genomförande

Den första kontakten gjordes via e-post där jag informerade skolornas respektive rektorer. Här meddelades även hur undersökningen skulle gå till. Vidare togs kontakt med berörda lärare där beslut togs när enkätundersökningen kunde genomföras. Innan undersökningen ägde rum skulle ett informationsbrev skickas ut till föräldrar för att ge godkännande avseende sitt barns deltagande. I två av klasserna skickades dessa brev ut genom lärarna. I de andra två klasserna skickades informationsbrevet ut till föräldrarna av mig själv då jag besökte dessa klasser innan undersökningstillfället och gav informationsbrevet till eleverna. Innan undersökningen ägde rum informerades eleverna om undersökningens syfte, vilka som kommer ta del av datainsamlingen, att namn inte behövde uppges och att full anonymitet skulle tillämpas. Enkäten genomfördes efter att den visades upp på projektor samtidigt som jag läste upp enkätfrågorna en åt gången.

Validitet och reliabilitet

För att bedöma kvalitén i en undersökning behöver vi utgå efter två principer - validitet och reliabilitet. Värdet av undersökningens uppgifter som samlas in kallas för validitet. Validiteten är beroende av att de data som samlas in är relevant där det är viktigt att undersökningen inte samlar in onödiga data som ”skymmer sikten”.⁸² Frågor man kan ställa sig vid uppföljning av datainsamlingen är om vi fått in relevanta uppgifter för att kunna uppfylla syftet med undersökningen? Saknas det data som gör undersökningens resultat mer användbar?⁸³ Vidare bör vi tänka på följande vid bedömning av undersökningens kvalitet kring validitet:

- Vi ska fråga efter det vi är ute efter, inte välja upplägg efter vad vi är vana vid.
- De som svarar ska förstå frågan och varför vi frågar.
- Vi ska inte fråga efter för oss intressanta men för utredningen oviktiga saker.⁸⁴

Reliabilitet anger tillförlitlighet och hur pass sann datainsamlingen är. När vi pratar om reliabilitet läggs även värde i hur stabil den insamlade informationen är. Empirin ska så tillsvi vidare även vara homogen där uppgifter inom ett avgränsat område ska stämma överens med varandra.⁸⁵ Hög svarsfrekvens ökar reliabiliteten där bortfall kan minskas genom att vi tydligt motiverar varför de som ska medverka i undersökningen ska ställa upp på en intervju,

⁸¹ Dimenäs, Jörgen. (Red). *Lära till lärare. Att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm. Liber . 2007. sid 27

⁸² Kylén, J-A. *Att få svar-Intervju, Enkät, Observation*. Stockholm. Bonniers AB. 2004 . sid 12

⁸³ Ibid. sid 140

⁸⁴ Ibid. sid 13

⁸⁵ Ibid. sid 13

enkät eller observation.⁸⁶ Patel och Davidson skriver att vid undersökningar som använder sig av enkät, finns det få möjligheter att kontrollera tillförlitligheten i förväg. Instruktionerna är ytterst avgörande för att vi på ett noga och informativt sätt kan försäkra oss om att individerna som ska besvara enkäten uppfattar det vi tänkt oss.⁸⁷ Reliabiliteten kan också öka ifall vi har fler frågor i en enkät eller längre intervjuer. Men samtidigt finns det en viss gräns för hur lönsamt det är vid insamlingen och databearbetningen då undersökningen inte blir mer trovärdig bara för mer information.⁸⁸ Samtidigt står reliabilitet och validitet i ett visst förhållande till varandra som kan påverka deras innebörd. Låg reliabilitet sänker validiteten men samtidigt behöver det inte betyda att hög reliabilitet ökar validiteten eftersom sanna men irrelevanta uppgifter är ointressant för undersökningen.⁸⁹

Validiteten och reliabiliteten i min undersökning granskades efter fastställandet av mitt resultat till enkäterna. Enkätfrågorna skapades med strävan efter så hög validitet som möjligt då dessa utformades i syfte att besvara mina frågeställningar. Med andra ord så är enkätfrågorna framtagna i avsikt att uppnå syfte respektive ge svar på frågeställningarna. Dock påverkades undersökningens reliabilitet då metodvalet enkäter gjorde att det fanns lite tid att informera eleverna om enkätens uppbyggnad och syfte. Samtidigt redovisades ett par bortfall från ett fåtal enkätfrågor.

Databearbetning och analysmetod

Sammanställningen av resultatet utgick först och främst till att besvara mina frågeställningar. Först räknades alla klassers svar ihop från enkäterna för att sedan redogöras i form av frekvenstabeller i Microsoft Excel. Varje klass hade två tabeller som hänvisade till de två enkäterna som i sin tur skulle symbolisera mina två frågeställningar.⁹⁰ För att fastställa svaren för alla fyra klasserna tillsammans skapade jag därav två allomfattande tabeller för respektive enkät. I samband med detta gjordes en kolumn för att redogöra varje enkätfrågas karaktär som hänvisar till undersökningens teoretiska perspektiv. Enkätfrågorna tolkades i sin tur utifrån de teoretiska perspektivets kategorier som är: kunskap **i** idrott och hälsa, kunskap **om** idrott och hälsa och kunskap **genom** idrott och hälsa.

Vidare räknade jag ihop svaren från fråga 13 i enkät 1 för varje klass och infogade tabeller i Microsoft Excel. Samma procedur användes som tidigare där en allomfattande tabell skapades för att redogöra alla klassers svar tillsammans. Enkäternas "fritextsvar" hade mer betoning efter undersökningens teoretiska perspektiv med hänvisning till kategorierna: Kunskap **i** rörelse, kunskap **om** rörelse och kunskap **genom** rörelse. Därför tolkades fritextsvaren utifrån kategorierna innan dessa kunde infogas i tabeller. Utöver tabeller så användes bearbetningen av diagram i Excel. Diagrammen skapades genom att samla ihop enkätfrågorna efter deras respektive kategorisering som kopplar till mitt teoretiska perspektiv. Totalt gjordes 6 diagram med tre diagram per enkät. Alla tabeller och diagram utgick efter rangordning.

⁸⁶ Kylén, J-A. *Att få svar-Intervju, Enkät, Observation*. Stockholm. Bonniers AB. 2004. sid 13

⁸⁷ Patel, R. & Davidsson, B. *Forskningsmetodikens grunder: att planera genomföra och rapportera en undersökning*. 3 uppl. Lund. Studentlitteratur. 2003. sid 102

⁸⁸ Kylén, J-A. *Att få svar-Intervju, Enkät, Observation*. Stockholm. Bonniers AB. 2004. sid 144

⁸⁹ Ibid sid 13

⁹⁰ Bilaga 1 och 2

Resultat och analys

I detta stycke presenteras resultatet av mina enkäter som redogör för mitt syfte och mina frågeställningar. Dessutom visas resultatet som redogör för enkätfrågornas kategorisering som utgår ifrån min teoretiska bakgrund. Resultatet presenteras i form av tabeller och diagram.

1. Elevers uppfattningar om syftet med undervisningen i idrott och hälsa

Resultatet visar att 20 av 49 elever *ibland* får höra lektionen och ämnets syfte av sina lärare (se tabell 1). Tabell 1 visar även att ett bortfall gjordes i klass B. Noterbart är att kolumnen *vet inte*, fick näst flest svar med 12 elever (se tabell 1). Det tredje till antalet största svaret var *Alltid* som angavs av 11 elever (se tabell 1). Samtidigt kan det nämnas att en sammanställning av 31 stycken svarade antingen *Alltid* eller *Ibland* ifall lärare berättar ämnets eller lektionens syfte. I förhållande till detta svarade 6 stycken att de *Sällan* eller *Aldrig* får höra lärare förklara ämnet eller lektionens syfte.

Tabell 1: Enkät svar från elever som fick svara på frågan hur mycket ämnets syfte synliggörs av lärare inom ämnet idrott och hälsa.

Klass	Alltid	Ibland	Vet inte	Sällan	Aldrig
A	0	4	8	1	0
B	4	2	1	2	1
C	2	8	2	0	0
D	5	6	1	1	1
Totalt	11	20	12	4	2

1 bortfall

Resultatet visar att eleverna till stor grad *håller med* om att de ska lära sig idrott och hälsa i 11 av 12 påståenden (se tabell 2). Några exempel där majoriteten av eleverna svarat *håller med* är:

- ”Att hjälpa varandra och samarbeta i olika lekar och bollspel”
- ”Att vi kan koncentrera oss mer på de andra lektionerna om vi har idrott och hälsa”
- ”Hur vi rör oss utan att bli skadade”
- ”Att vi ska röra på oss så vi får bra kondition och inte går upp i vikt”

Flest elever *håller med* om ”Att det är bra att röra på sig” samtidigt som eleverna anser ”Att det är viktigt att vara bra i idrott och vinna tävlingar” som det påstående de *håller med* om minst (se tabell 2). Detta är även det alternativ där majoriteten, 15 elever, svarade *håller inte med alls* kring påståendet. Men samtidigt angav 12 elever, som var det näst högsta antalet, för samma påstående att de *håller med* (se tabell 2). Vidare för påstående 7; ”Att vi kan koncentrera oss mer på de andra lektionerna om vi har idrott och hälsa”, kan det noteras att tabellen berördes av ett bortfall (se tabell 2). Tabell 2 visar även att kategorin ”genom” har två påståenden bland de tre svaren som eleverna *håller med* mest. Men samtidigt har kategorin ”genom” det enda påstående i tabellen där *håller inte med alls* är det största till antalet valda svaret.

Tabell 2: Enkät svar från elever som fick svara på frågor/påståenden vad de anser de ska få lära sig i Idrott och hälsa.

Fråga	Kategori	Håller				
		Håller med	Håller med delvis	Vet inte	Håller inte med	Håller inte med alls
Att det är bra att röra på sig	om	45	3	2	0	0
Att hjälpa varandra och samarbeta i olika lekar och bollspel	genom	44	4	2	0	0
Att det är kul med Idrott så vi vill röra oss mer på fritiden	genom	39	8	3	0	0
Att flyta och simma	i	38	2	5	3	2
Varför vi leker, spelar basketboll, dansar, har hinderbana eller är ute i skogen och upptäcker naturen	om/genom	36	9	4	0	1
Att klä oss rätt när vi är ute	om	36	7	4	1	2
Att vi kan koncentrera oss mer på de andra lektionerna om vi har idrott och hälsa	genom	36	5	8	0	0
Hur vi rör oss utan att bli skadade	om/i	34	6	8	1	1
Att vi ska röra på oss så vi får bra kondition och inte går upp i vikt	om	33	8	8	1	0
Olika rörelser så vi kan vara med i olika lekar, bollspel och danser	i	27	15	7	1	0
Vad ordet hälsa kan betyda för oss och andra människor	om	26	10	13	0	1
Att det är viktigt att vara bra i idrott och vinna tävlingar	genom	12	7	9	7	15

1 bortfall

Kunskaper I idrott som eleverna upplever att de ska lära sig i ämnet

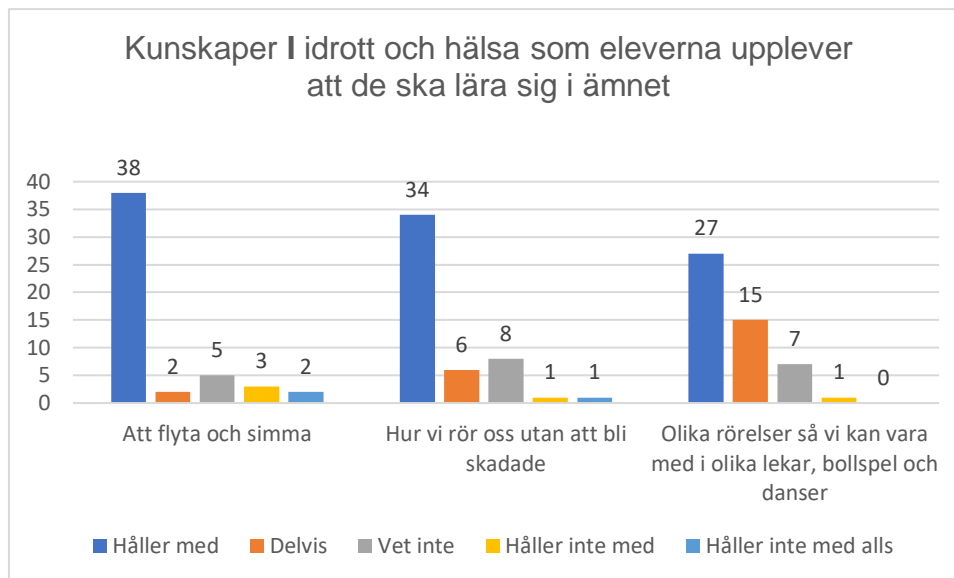

Fig. 1. Elevernas uppfattning kring kunskaper I idrott och hälsa (N=50)

Resultatet visar att eleverna till stor grad *håller med* om de angivna frågorna och påståendena (se figur 1). Diagrammet visar utifrån "I"-kategorin efter tabell 2. Det påstående eleverna *håller med* mest är "Att flyta och simma" samtidigt som "Olika rörelser så vi kan vara med i olika lekar, bollspel och danser" är det svar eleverna *håller med* minst (se figur 1). Även om eleverna till stor majoritet håller med de påståenden som ställs i alla tre diagram så anser 15 elever att de *håller med delvis* för påståendet "Olika rörelser så vi kan vara med i olika lekar, bollspel och danser" (se figur 1).

Kunskaper OM idrott och hälsa som eleverna upplever att de ska lära sig i ämnet

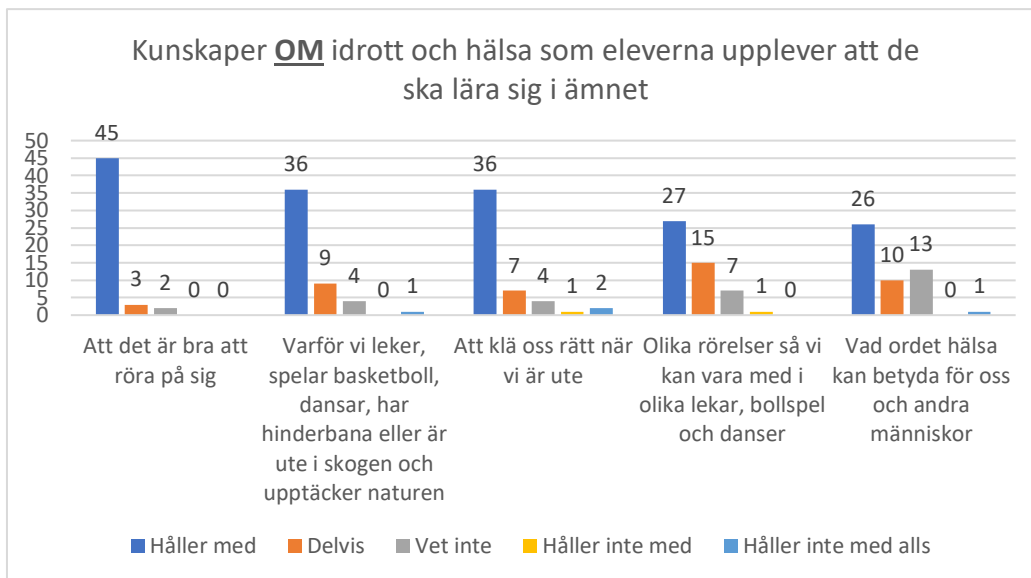

Fig. 2. Elevers uppfattning kring kunskaper **om** idrott och hälsa (N=50)

Resultatet visar att eleverna till stor grad *håller med* om de angivna frågorna och påståendena (se figur 2). Diagrammet synliggör ”Om”-kategorin efter tabell 2. Flest elever *håller med* om ”Att det är bra att röra på sig” samtidigt som alternativet ”Vad ordet hälsa kan betyda för oss och andra människor” är det eleverna i lägsta grad *håller med* om. Vidare anser 15 elever att de *håller med delvis* om påståendet ”Olika rörelser så vi kan vara med i olika lekar, bollspel och danser” (se figur 2). I figur 2 kan man även utläsa att 13 elever besvarat påståendet ”Vad ordet hälsa kan betyda för oss och andra människor” med *vet inte*.

Kunskaper **GENOM** idrott som eleverna upplever att de ska lära sig i ämnet

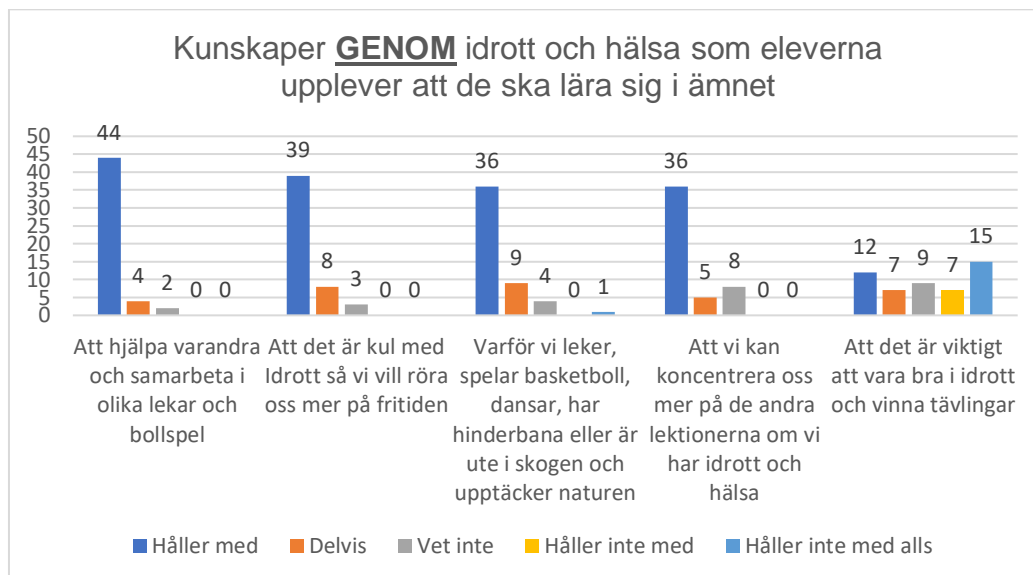

Fig. 3. Elevers uppfattning kring kunskap **genom** idrott och hälsa. (N=49)

Resultatet visar att eleverna *håller med* i 4 av 5 påståenden (se figur 3). Diagrammet redogör för ”Genom”-kategorin efter tabell 2. Noterbart är att resultatet för figur 3 berördes av ett bortfall. Eleverna *håller med* i högsta grad för alternativet ”**Att hjälpa varandra och samarbeta i olika lekar och bollspel**” (se figur 3). Samtidigt är påståendet ”**att det är viktigt att vara bra i idrott och vinna tävlingar**” det alternativ eleverna *håller med* till lägsta grad (se figur 3). Dessutom är detta påstående det enda i figur 3 som *håller med* inte är majoritet då 15 elever svarade att de *håller inte med alls*. Dock har 12 elever, som är det näst högsta antalet i diagrammet, angett att de *håller med* påståendet (se figur 3).

Elevers egna uppfattningar om vad de ska lära sig i idrott och hälsa.

Resultatet visar att totalt 13 elever angav fritextsvar (se tabell 3). Det högsta antalet från alla kategorier fick *kunskaper vi ska lära oss i idrott och hälsa* med 8 svar (se tabell 3). Några exempel som framkommer från elevsvaren inom denna kategori är **"Hoppa höjdhopp"**, **"Fotboll"**, **"Kasta"** och **"Simma"**. Noterbart från elevsvaren i denna kategori är att **"Kasta"** förekommer två gånger. Det näst högsta antalet av elevsvaren fick *kunskaper vi ska lära oss genom idrott och hälsa* (se tabell 3). Här har eleverna angett svaren **"Att vi ska ha kul på idrotten och inte vara ledsen"**, **"Inte skryta när man vinner"**, **"Ha roligt"**, och **"Att alla koncentrerar sig på det man gör"**. Den kategori som fick minst antal elevsvar var *kunskaper vi ska lära oss om idrott och hälsa* med 1 svar (se tabell 3). Den elev som har skrivit här anger svaret **"Det är viktigt att hjärtat dunkar"**.

Tabell 3: Sammanställning av elevernas "fritextsvar" där de själva fick ange vad de anser att de ska lära sig i ämnet idrott och hälsa.

Klass	I	Om	Genom
A	1	0	2
B	4	0	1
C	1	1	1
D	2	0	0
Totalt	8	1	4

2. Elevers uppfattningar om vad de lär sig i idrott och hälsa

Resultatet visar att eleverna *håller med* i 13 av 17 frågor eller påståenden om vad de lär sig i idrott och hälsa (se tabell 4). Några exempel där eleverna svarade *håller med* som majoritet är:

- ”Regler i lekar och spel”
- ”Att flyta och simma”
- ”Att prata om, vad vi gjort och lärt oss på idrott och hälsa lektionerna”
- ”Att det är viktigt att vinna tävlingar och matcher om man ska kunna få bra betyg i idrott och hälsa” (se tabell 4)

Det påstående som eleverna angav att de *håller med* mest var ”Att balansera, springa, hoppa, klättra, kasta och fånga på olika sätt” samtidigt som det ansågs ”Att det är okej att fuska ibland om det finns en chans att vinna en lek eller ett spel” som det alternativt eleverna *håller med* minst (se tabell 4). Från tabell 4 synliggörs även att fyra påståenden hade annat än *håller med* som populäraste svar. Dessa är; ”Att man kan träna även om man har lite feber”, ”Vad allemansrätten är för något”, ”Att pojkar är bättre på idrott än flickor”, ”Att det är okej att fuska ibland om det finns en chans att vinna en lek eller ett spel”. För påståendet ”Att man kan träna även om man har lite feber” svarade det största antalet, 12 elever, att de *håller inte med* (se tabell 4). Gällande övriga frågor eller påståenden så ansåg det största antalet, 25 elever, *vet inte* för påståendet ”Vad allemansrätten är för något”.

För påståendet ”Vad som är bra för kroppen så det blir hälsosamt för mig”, svarade de flesta eleverna, 27 elever, *håller med*, men dessutom svarade 16 elever *vet inte* (se tabell 4). På frågan ”Att pojkar är bättre på idrott än flickor” ansåg majoriteten, 36 elever, att de *håller inte med alls* (se tabell 4). Vidare visar tabell 4 att 37 elever anser att de *håller inte med alls* om påståendet ”Att det är okej att fuska ibland om det finns en chans att vinna en lek eller ett spel”. På påståendet ”Att det är viktigt att vinna tävlingar och matcher om man ska kunna få bra betyg i idrott och hälsa” svarade de flesta eleverna, 19 elever, att de *håller med*. Näst flest svar fick *vet inte* från 11 elever och tredje flest svar fick *håller inte med alls* från 8 elever (se tabell 4). Utöver detta kan det noteras ett bortfall för påståendet ”Regler i lekar och spel” samt ett bortfall för påståendet ”Att hjälpa till när någon skadar sig”. Tabellen visar även att kategorin ”i” har det enskilda påstående som fick högst antal där elever *håller med* (se tabell 4). Samtidigt har kategorin ”Genom” flera påståenden där antingen *håller inte med*, *håller inte med alls* eller *vet inte* är de svar som är störst till antalet (se tabell 4).

Tabell 4: Enkät svar från elever som fick svara på frågor/påståenden över vad de anser att de lär sig i idrott och hälsa

Fråga	Kategori	Håller				
		Håller med	Håller med delvis	Vet inte	Håller inte med	Håller inte med alls
Att balansera, springa, hoppa, klättra, kasta och fånga på olika sätt	i	45	3	2	0	0
Regler i lekar och spel	om	41	6	2	0	0
Att ha hjälm när vi åker skridskor och vilka kläder som passar att ha utomhus	om/genom	38	8	4	0	0
Att vi elever är olika bra på fysiska aktiviteter, t.ex. fotboll	om/genom	37	5	8	0	0
Att hjälpa till när någon skadar sig	genom	36	6	7	0	0
Att hjälpa till när vi t.ex. ska bygga och ta bort en hinderbana	genom	35	10	5	0	0
Många olika idrotter så jag kan hitta någon idrott att vara med på fritiden	i/genom	32	12	6	0	0
Att göra rörelser till musik	i	30	7	5	4	4
Att flyta och simma	i	30	3	9	3	5
Vad som är bra för kroppen så det blir hälsosamt för mig	om	27	5	16	2	0
Att prata om, vad vi gjort och lärt oss på idrott och hälsa lektionerna.	om	25	10	12	1	2
Vad en karta är och hur jag använder den	om/i	19	9	11	4	7
Att det är viktigt att vinna tävlingar och matcher om man ska kunna få bra betyg i idrott och hälsa	genom	19	7	11	5	8
Att man kan träna även om man har lite feber	om/genom	11	8	11	12	8
Vad allemansrätten är för något	om	11	4	25	3	7
Att pojkar är bättre på idrott än flickor	genom	4	2	5	3	36
Att det är okej att fuska ibland om det finns en chans att vinna en lek eller ett spel	genom	1	0	7	5	37

Kunskaper i idrott som eleverna upplever att de lär sig i idrott

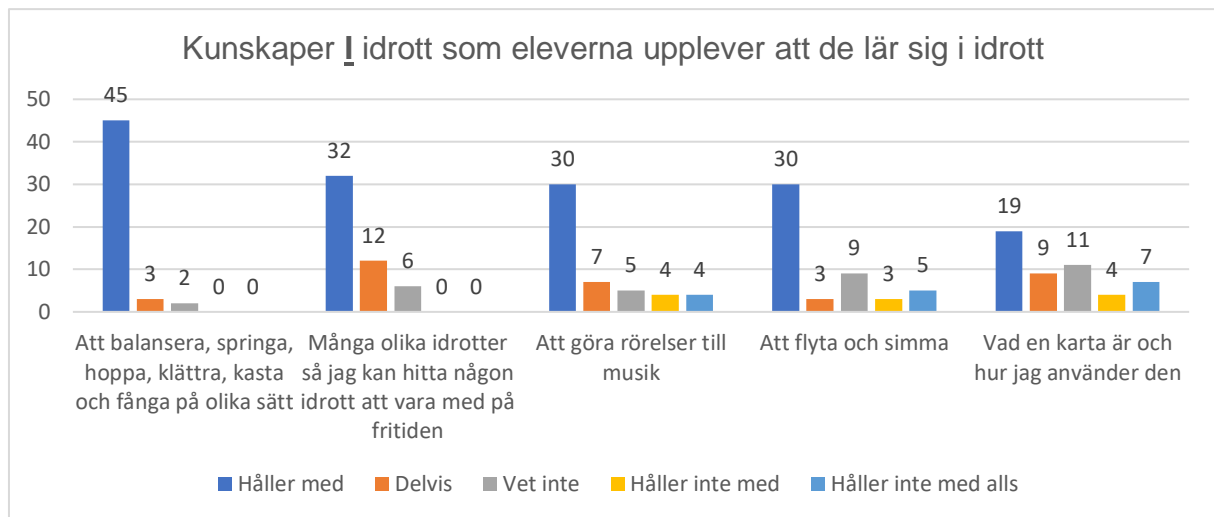

Fig. 4. Elevers uppfattning kring vad de lär sig i idrott och hälsa. (N=50)

Resultatet indikerar att eleverna *håller med* i stor grad med de nämnda påståendena (se figur 4). Diagrammet utgår ifrån "I"-kategorin efter tabell 4. Eleverna *håller med* påståendet "Att balansera, springa, hoppa, klättra, kasta och fånga på olika sätt" mest samtidigt som "Vad en karta är och hur jag använder den" var det alternativ eleverna *håller med* minst. Vidare visar figur 4 att påståendet för "Vad en karta är och hur jag använder den" hade en ganska stor spridning i svarsfördelning. Även om 19 elever, som var det största antalet, ansåg att det *håller med* påståendet så är det noterbart lägre i antal för de diagram där majoriteten svarade *håller med* (se figur 4). Dessutom angav 11 elever *vet inte*, 9 elever ansåg att de *håller med delvis*, 7 elever valde att det *håller inte med alls* samtidigt som 4 elever menade att de *håller inte med* påståendet (se figur 4).

Kunskaper OM idrott och hälsa som eleverna upplever att de lär sig i ämnet

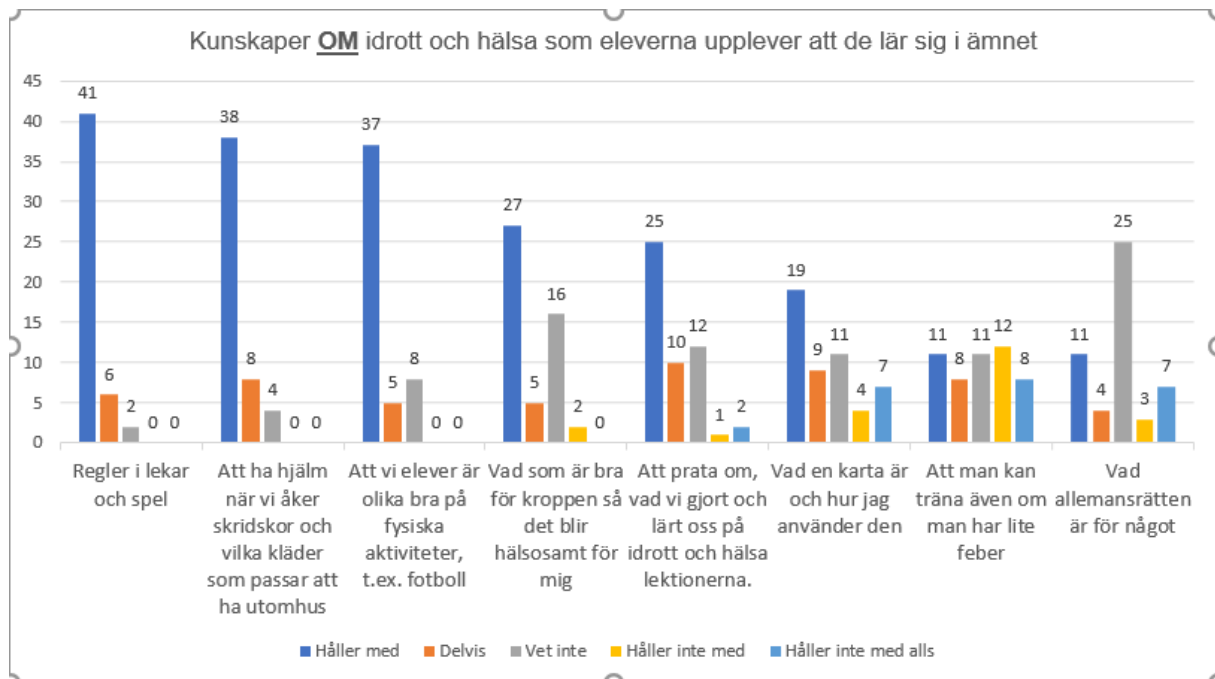

Fig.5. Elevers uppfattning kring vad de lär sig om idrott och hälsa. (N=49)

Resultatet visar att eleverna *håller med* i 6 av 8 påståenden (se figur 5). Diagrammet utgår ifrån "Om"-kategorin efter tabell 4. Det påstående i figur 5 som hade högst antal där eleverna svarade *håller med* var "Regler i lekar och spel". Det påstående i figur 5 som fick lägst antal där eleverna *håller med* var både "Att man kan träna även om man har lite feber" och "Vad allemansrätten är för något". Båda påståenden fick 11 svar där eleverna *håller med* men "Att man kan träna även om man har lite feber" fick 8 svar där eleverna *håller med delvis* mot "Vad allemansrätten är för något" som fick 4 svar i samma kolumn. Figur 5 visar även att påståendet "Att man kan träna även om man har lite feber" har en väldigt splittrad och bred fördelning gällande antal svar. Det högsta antalet, 12 elever, ansåg att det *håller inte med*. Dock svarade 11 elever respektive för alternativen *håller med* och *vet inte*. Dessutom svarade 8 elever respektive att de *håller med delvis* samt *håller inte med alls*. Vidare beskriver figur 5 för påståendet som rör "Vad allemansrätten är för något" att det högsta antalet, 25 elever, svarat *vet inte* vilket gör det till de enda påstående i diagrammet där majoriteten svarat *vet inte*. Noterbart är att kolumnen *vet inte* har även fått högt antal svar i andra delar av diagrammet (se figur 5). För påståendet "Vad som är bra för kroppen så det blir hälsosamt för mig" är *vet inte* det näst högsta svaret med 16 elever till antal (se figur 5). *Vet inte* är även det näst högsta antalet för påståendena "Att prata om vad vi gjort och lärt oss på idrott och hälsa lektionerna" och "Vad en karta är och hur jag använder den" med 12 respektive 11 svar i kolumnen (se figur 5). Det bör även tilläggas att figur 5 berördes av ett bortfall för påståendet "Regler i lekar och spel".

Kunskaper GENOM idrott som eleverna upplever att de lär sig i ämnet

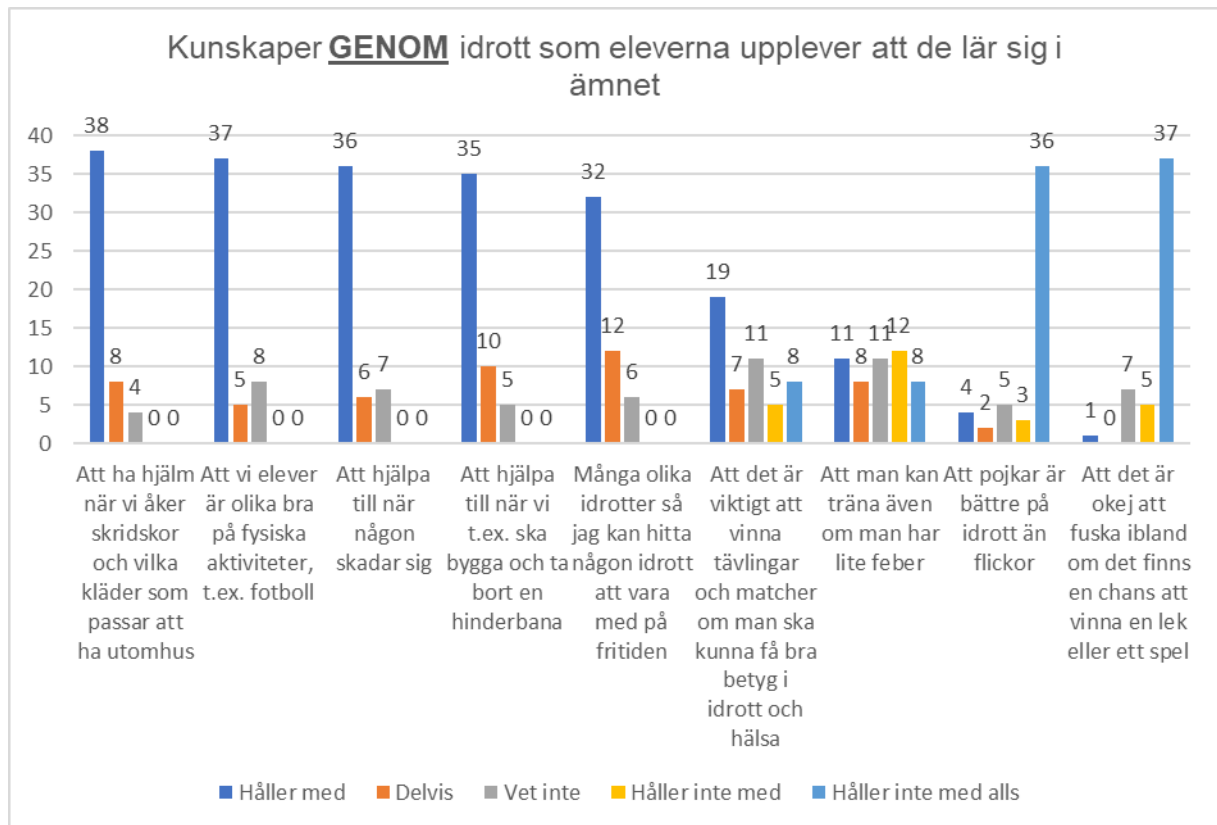

Fig. 6. Elevers uppfattning kring vad de lär sig **genom** idrott och hälsa. (N=49)

Resultatet belyser att eleverna *håller med* i 6 av 9 påståenden (se figur 6). Diagrammet utgår ifrån "Genom"-kategorin efter tabell 4. De påstående där eleverna *håller med* mest är "Att ha hjälm när vi åker skridskor och vilka kläder som passar att ha utomhus" samtidigt som eleverna *håller med* minst med "Att det är okej att fuska ibland om det finns en chans att vinna en lek eller ett spel". Vidare anser 19 elever, som är det högsta antalet, att de *håller med* angående påståendet "Att det är viktigt att vinna tävlingar och matcher om man ska kunna få bra betyg i idrott och hälsa" (se figur 6). Även om det är just det högsta antalet så är det mycket färre än de övriga påståenden där *håller med* är majoriteten av svaren (se figur 6). För detta påstående kan det även nämnas att 11 elever svarade *vet inte* som var det näst högsta antalet (se figur 6). Därtill svarade 8 elever, som är det tredje högsta antalet, *håller inte med alls* (se figur 6). I figur 6 finns även två påståenden där *håller inte med alls* är det populäraste svaret. Dessa är "Att pojkar är bättre på idrott än flickor" och "Att det är okej att fuska ibland om det finns en chans att vinna en lek eller ett spel" där 36 respektive 37 stycken svarade att de *håller inte med alls*. Noterbart för figur 6 är även att påståendet "Att hjälpa till när någon skadar sig" berördes av ett bortfall.

Elevers egna uppfattningar kring vad de lär sig i idrott och hälsa

Resultatet visar att totalt 10 elever angav fritextsvar (se tabell 5). Utav de tre kategorierna framgår det att både *kunskaper jag lär mig i idrott och hälsa* och *kunskaper jag lär mig genom idrott och hälsa* fick 5 elevsvar var (se tabell 5). Exempel på svar som kategoriserades som *kunskaper jag lär mig i idrott och hälsa* är ”Att springa fort”, ”Kasta bollar”, ”Simma”, ”Att röra sig” och ”Hoppa”. Vidare framkommer även 5 elevsvar som kan kategoriseras till *kunskaper jag lär mig genom idrott och hälsa* (se tabell 5): ”Vara en bra kompis”, ”Ha kul”, ”Inte sitta still i soffan hela dagen”, ”Inte ge upp” och ”Pojkar och flickor är lika bra och kan göra vad som helst”. Inget svar för *kunskaper jag lär mig om idrott och hälsa* registrerades (se tabell 5).

Tabell 5: Sammanställning av elevernas ”fritextsvar” där de själva fick ange vad de anser att de lär sig i ämnet idrott och hälsa.

Klass	I	Om	Genom
A			1
B	2		1
C	2		1
D	1		2
Totalt	5	0	5

Diskussion

I följande avsnitt behandlas de metoder som använts i undersökningen och hur arbetet har genomförts. Jag diskuterar även de urval och avgränsningar som gjorts, samt hur dessa påverkar resultatet. Sedan följer en diskussion om de resultat som framkommit. Resultaten jämförs med den litteratur och forskning som använts som bakgrundsmaterial. Dessutom sker en återkoppling till frågeställningarna och studiens syfte.

Metoddiskussion

Undersökningen utgår från en kvantitativ metod där syftet med studien är att belysa hur yngre elever uppfattar ämnet idrott och hälsa samt vad de anser att de lär sig i ämnet. Att välja enkät som metod var givet eftersom jag ville undersöka attityder eller fenomen och vände mig till en större grupp individer. Enkät gav mig också möjlighet att få fram en övergripande bild kring yngre elevers kunskapsuppfattning för ämnet idrott och hälsa. Det var framförallt urvalsgruppens förhållande till kunskap som intresserade mig mest då vetskapen kring yngre elevers kunskapsuppfattning i idrott och hälsa upplevdes som relativt onyanserad eller svårtolkad. Ifall studien hade utgått från en annan typ av procedur, exempelvis kvalitativt perspektiv och intervjuer som metod, så skulle utfallet blivit annorlunda. I och med att enkäten använder sig i stort sett bara av fasta svarsalternativ så blir eleverna bundna till att svara efter ett visst mönster. Man kan därmed argumentera för att elevernas svar och tolkningar begränsas där eleverna kan ha svårt att komma till uttryck vilket kan jämföras mot en öppnare typ av fråga som: "Vad ska man lära sig i idrott och hälsa?". Ifall enkäten hade använt sig mer av dessa typer av öppna frågor som berör ett kvalitativt perspektiv så skulle eleverna få möjlighet att beskriva och tolka sina motiv, drivkrafter och förståelse till sina föreställningar.⁹¹ Givetvis hade intervjuer kunnat ge en mer detaljerad bild kring elevers kunskapsuppfattning i förhållande till mitt syfte. Inte minst för att intervjuer kan ske likt ett vardagligt samtal, medan enkäter kan vara något främmande och obekvämt för elever i årskurs 2. Men samtidigt fanns ett bakomliggande intresse av att se skillnader och likheter utifrån ett större sammanhang som gjorde kvantitativt perspektiv och enkäter till ett självklart val.

Studien stötte på problem dels i form av begränsad tid då genomförandet skedde kring terminsslut samt sjukdom hos en berörd klasslärare. I detta fall fick studien genomföras med hela klassen innan jag fick reda på i efterhand vilka föräldrar som hade skrivit under mitt informationsbrev, det vill säga angett godkännande avseende sitt barns deltagande i undersökningen. Gällande tillfrågade skolor kontaktades 3 skolor i samma kommun i Mellansverige, varav 2 gav svar och klartecken för att genomföra undersökningen. Urvalet med 50 elever utgick utifrån syftet att möjliggöra en generalisering av mitt resultat. Men samtidigt kan jag anse att urvalet ändå är för litet och för geografiskt begränsat som därmed leder till svårigheter att tyda studiens generaliserbarhet. Dels för målgruppen av elever i årskurs 2 inom hela Sverige, men dels också inom kommunen för målgruppen av elever i årskurs 2.

För enkätundersökning måste man ta ställning till att den drabbades av några bortfall där totalt 4 bortfall registrerades. Grunden för dessa bortfall ligger troligtvis i missuppfattning eller att eleverna inte hängde med vid min genomgång av enkäten. De bör sägas att innan genomförandet saknade jag vetskap om elevernas läskunnighet och läsförståelse. Jag hade dock

⁹¹ Skärvad, P-H, Lundahl, U. *Utredningsmetodik*. Lund. Studentlitteratur 2016. Sid 118

möjligheten att testa enkäten och enkätfrågorna på ett par jämnåriga elever innan själva genomförandet. Dock kan språket i enkäten ändå varit för svårt att förstå. Skärvad och Lundahl redogör för felkällor med enkäter och tillförlitlighet att respondenterna inte garanterat lämnar sitt ”sanna” svar. Det betyder dock inte att de avsiktligt ljugar utan snarare beror det på att de inte riktigt förstår frågan eller minns fel.⁹²

Enkäten utformades så den skulle vara så lättläst och begriplig som möjligt främst med hjälp av fasta svarsalternativ förstärkta av bilder. Trots denna anpassning kan det tolkas att eleverna haft problem att uppfatta vad som står i enkäten eller till och med förstå vad jag läste upp för dem. Angående enkäters tillförlitlighet nämner även Patel och Davidson att det enda vi kan göra är att vara tydlig med instruktioner och försäkra oss om att respondenterna förstår och uppfattar enkäten så som vi tänkt oss.⁹³ Studien upplevs därför ha en något bristande tillförlitlighet. Samtidigt upplevde jag i efterhand av genomförandet samt efter granskning av deras svar, att jag som person kan ha bidragit till att eleverna styrts till att svara på ett visst sätt under genomförandet. Det kan ha varit tonen i min röst när jag läste upp frågan/påståendet, eller kanske mitt kroppsspråk, som gjort att eleverna styrts till att svara på ett visst sätt.

Resultatdiskussion

I följande avsnitt diskuteras mitt resultat med utgångspunkt och hänsyn till mina frågeställningar. Den första delen behandlar elevers uppfattningar om syftet med undervisningen i idrott och hälsa. I den andra delen diskuteras elevers uppfattningar kring vad de lär sig i ämnet idrott och hälsa. Vidare kommer det göras kopplingar från resultatet mot undersökningens teoretiska bakgrund.

- Hur uppfattar eleverna syftet med undervisningen i idrott och hälsa, dvs. vad upplever eleverna att de ska lära sig i ämnet?

Min första frågeställning handlade om vad eleverna anser att de ska lära sig i ämnet. Resultatet pekar på att eleverna har en god uppfattning om vad de ska lära sig i ämnet idrott och hälsa. Dock har jag upplevt i efterhand att eleverna kan ha blivit ledda i sitt sätt att besvara enkäten. Eleverna kan ha påverkats av mitt sätt att presentera frågorna eller påståendena där min röst eller kroppsspråk kan ge ledande signaler som styr elevernas sätt att tolka enkätfrågorna. Trots detta kritiska antagande, så framgår det genom resultatet att eleverna håller med kring de syften som kan hänvisas till Lgr 11 och kursplanen för idrott och hälsa. Exempelvis instämmer eleverna med påståenden som kan hänvisas till att de ska utveckla sin förmåga i att röra sig allsidigt i olika fysiska sammanhang, att de ska utveckla sin samarbetsförmåga och att de ska ta del av olika moment där man utvecklar grovmotoriska grundformer i olika sammanhang.⁹⁴ En förklaring till dessa svar kan vara att de anser själva aktiviteterna i ämnet som kunskapsfrämjande. Många av enkätfrågorna innehåller termer eller begrepp som kan uppfattas som något de utför praktiskt. Resultatet kan samtidigt kopplas och jämföras med tidigare forskning där lärare i ämnet belyser att det är aktiviteterna i ämnet som ger upphov till hur

⁹² Skärvad, P-H, Lundahl, U. *Utredningsmetodik*. Lund. Studentlitteratur 2016. Sid 204

⁹³ Patel, R. & Davidson, B. (2003) *Forskningsmetodikens grunder: att planera genomföra och rapportera en undersökning*. 3 uppl. Lund: Studentlitteratur. Sid 102

⁹⁴ Lgr 11 sid 51-52

kunskap kommer till uttryck. Kunskap och lärande är inget som sker direkt utan snarare indirekt genom aktiviteter där leken poängteras för att tona ner konkurrens och tävlingsmoment.⁹⁵

Trots studiens tveksamma tillförlitlighet så menar eleverna att de har god uppfattning om ämnets syfte. Men samtidigt menar eleverna att själva synliggörandet av syftet i undervisningen sker i varierad utsträckning. I min undersökning svarade 20 av 50 elever att lärare *ibland* berättar undervisningen eller ämnets syfte. Detta kan jämföras med näst flest och tredje flest svar där 12 elever svarade *vet inte* och 11 elever svarade *alltid*. Denna relativa spridning inom resultatet överensstämmer med Skolinspektionens rapporteringar och de nationella utvärderingar som gjorts i ämnet där lärare utstått en del kritik gällande synliggörandet av syftet inom ämnet idrott och hälsa.⁹⁶ Det nämns bland annat i en kvalitetsgranskning från 2012 att lärare i idrott och hälsa behöver utveckla fler arbetssätt för att omsätta läroplanen och kursplanens innehåll i undervisningen. I samma granskning belyser man att undervisningen tycks domineras av planerade aktiviteter i så pass stor utsträckning att frågor kring lärande och strävan mot mål hamnar i skymundan.⁹⁷

I Skolinspektionens rapport från 2010 nämns även att lärare uppfattar kursplanen som ottydligt skriven där framförallt hälsobegreppet kan vara svårt att implementera i undervisningen.⁹⁸ Man menar att i en undervisning som i första hand sker utifrån praktiska inslag blir det svårt för lärare att bidra med tillfällen där eleverna ska ge kritiska och nyanserade reflektioner kring begreppet hälsa. Håkan Larsson hänvisar till denna diskussion där han ser hur undervisningen delats upp i praktiska och teoretiska undervisningsmoment. Han menar att lärare fått rollen som upplysare om hälsa, hälsouppläsning, där lärare har uppgiften att förmedla att det är hälsosamt att röra på sig. Detta gör att eleverna ges lite utrymme för att kritiskt undersöka vad hälsa är, vad som är hälsofrämjande samtidigt som eleverna inte kan bidra med sina tidigare erfarenheter.⁹⁹

Min tolkning av detta är att det blir en stor utmaning för många lärare att ge utrymme till dessa typer av undervisningsmoment. Lärare måste trots detta finna en metod för att implementera syftet med undervisningen och ge anpassning baserad på målgrupp så alla kan få uppleva en kritisk och reflektionsorienterad undervisning. Jag kan dock förstå problematiken då jag själv anser att hälsobegreppet är kanske den mest betydande delen i ämnet. Inte minst med tanke på hur vi idag blir ständigt påmind av massmedia om hälsorisker och hur vi ska leva för att må bra.

Larsson fortsätter med argumentet att ämnet fortfarande vilar på starka traditioner från fysiologins starka ställning i ämnet. Den övergripande uppfattningen kring hälsa och ämnets syfte kan därför sägas bli att man ska röra på sig eftersom det är bra. Och om man inte rör på sig blir det ohälsosamt. När man väl ska fokusera på hälsa i praktisk undervisning så koncentreras de kring de positiva hälsoeffekterna man får från de aktiviteter man utövar.¹⁰⁰ Även om detta har sina fördelar för att utveckla elevernas förmåga att tolka syftet med

⁹⁵ Thedin Jakobsson, B., *Hälsa – vad är det i ämnet idrott och hälsa? Rapport nr 4 i serien Skola-Idrott-Hälsa*. Stockholm. Idrottshögskolan. 2005. sid 36

⁹⁶ Skolinspektionens rapport. 2012 sid 6

⁹⁷ Ibid. sid 6

⁹⁸ Skolinspektionens rapport 2010. sid 8

⁹⁹ Larsson, H. *Idrott och hälsa. Igår, idag, imorgon*. Sid 195-196

¹⁰⁰ Ibid. sid 47

undervisningen och begreppet hälsa så marginaliseras elevernas egna upplevelser och erfarenheter kring momentet i fråga. Man kan återigen säga att det blir en ren hälsoupplösning. Individernas egna tankar förminskas och det spelar i princip ingen roll vad de säger eftersom fysisk aktivitet beskrivs som den allmängiltiga faktorn till bättre hälsa. Detta kan också kopplas till ett patogent perspektiv på hälsa där fysisk aktivitet förknippas främst med att undvika hälsorisker och sjukdomar.¹⁰¹

Genom denna problematik kan jag se konsekvenserna av en sådan här begränsad syn på hälsa som gör att syftet med undervisningen har svårare att bli tydligt för eleverna på individnivå. Elever ska inte begränsas till enbart fysisk inläring då undervisningens spektrum måste vidgas så syftet kan beröra elevernas psykiska och sociala inläring. Det är givetvis viktigt att röra på sig för att utveckla sin fysiska hälsa, men om ens psykiska och sociala hälsa inte kan uppleva någon koppling eller närvaro till det man gör så kan jag anse att individen kan gå ett steg fram och två steg bak i sin individuella utveckling.

Ett sätt att bemöta den patogena och fysiologiska inläringen beskrivs av Larsson där idrottslärare bör belysa en mer konstruktionistisk föreställning kring hälsa som utgår från ett salutogent perspektiv. Detta innebär att individen hamnar mer i centrum för hur de upplever syftet med undervisningen och vad de uppfattar som hälsofrämjande. Eleverna ska själva känna att de mår bättre av att röra på sig, de ska inte vara en övergripande norm som styr deras uppfattningar kring vad som gör att man mår bra.¹⁰²

En ytterligare tanke som väckts efter sammanställningen av resultatet är varför det egentligen är viktigt att eleverna ska veta syftet med ämnet idrott och hälsa? Detta kan kopplas till ämnets legitimitetsbild, som har haft sina utmaningar genom åren då idrott och hälsa ofta hamnat i skymundan av ämnen som betonar klassrumsundervisning som svenska och matematik. I kursplanen för ämnet så återfinns dock flera argument för ämnets legitimitet. Man skriver bland annat att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om vad som påverkar deras hälsa och fysiska förmåga genom hela livet. Men även att eleverna ska ges förutsättningar för att utveckla goda levnadsvanor samt ges kunskaper om hur fysisk aktivitet förhåller sig till psykiskt och fysiskt välbefinnande.¹⁰³ Det handlar här om att eleverna ska få de förutsättningar eller verktyg de behöver så de kan leva ett så "bra" liv som möjligt och hantera de fysiska, psykiska och sociala motsättningar som vi kan tänkas möta i vuxenlivet.

Samtidigt har ämnet fått en allmän bild kring sig som ett tillfälle där eleverna kan "springa av sig" från lektioner med långa perioder av stillasittande läsning eller skrivning.¹⁰⁴ Men idag betraktas denna syn som felaktig och omodern. Annerstedt refererar till Lars-Magnus Engström som nämner något som kallas "idrottens egenvärde". Egenvärdet innefattar benämningar av det unika värdet, det rekreativa värdet, det sociala värdet och inlärningsvärdet. Det unika värdet ska syfta till den glädje och lyckokänsla man får när man kan utföra en fullständig fysisk prestation. Det rekreativa värdet ska i sin tur ge smak för en känsla av avkoppling och rekreation som händer när man blir uppslukad av en fysisk aktivitet och förbiser alla vardagliga bekymmer runt omkring sig. Det sociala värdet ska härröra till samverkan med andra människor som man

¹⁰¹ Larsson, H. *Idrott och hälsa. Igår, idag, imorgon*. sid 47

¹⁰² Ibid. sid 47

¹⁰³ Lgr 11 sid 48

¹⁰⁴ Annerstedt, C, Peitersen, B, Rönholt, H. *Idrottsundervisning. Ämnet Idrott och hälsas didaktik*. Göteborg. Multicare förlag AB. 2001. Sid 127

upplever tillsammans med idrottens inlärningsvärde, där man känner en tillfredställelse när man upplever framgång och lär sig nya färdigheter.¹⁰⁵

Genom dessa egenvärden kan ett syfte framstå av idrottsaktiviteter som kan tolkas som instrumentella värden eller investeringsvärden, dvs ett medel för att nå något som ligger utanför de fysiska aktiviteterna. Utifrån ett livsperspektiv har inlärningsvärdet på senare tid fått större betydelse då behovet av färdigheter som att simma, orientera sig i okänd terräng och att kunna framställa egna träningsprogram eller aktiviteter kommit att betraktas som livets baskunskaper där dessa är jämförbara med att läsa och skriva.¹⁰⁶ Annerstedt refererar vidare till Engström att dessa typer av färdigheter ger eleverna de nödvändiga förutsättningar som krävs för att delta i skilda motionsformer och friluftaktiviteter som i sin tur ger viktiga kunskaper i ett livsperspektiv.¹⁰⁷ Man skulle kunna kalla dessa inlärningsvärden för "livskunskaper" där man på ett eller annat sätt kan identifiera dessa färdigheter i de förmågor som kursplanen för ämnet strävar att eleverna ska utveckla.¹⁰⁸

Egentligen skulle jag kunna tolka ämnets legitimitet efter att bara nämnt dessa "livskunskaper". Dock kan jag även se en stark bidragande behörighetsaspekt till ämnet utifrån hälsa. Utifrån tidigare praktik i ämnet har jag fått den allmänna uppfattningen att yngre elever nästan uteslutande har undervisning med fokus på själva görandet och eleverna får lite tid, om ingenting alls, till reflektion och återkoppling till varför vi gör aktiviteterna. I kommentarmaterialet till kursplanen för idrott och hälsa betonas att de yngre eleverna har mer fokus på rörelseglädje och upplevelserna av rörelse, friluftsliv och utevistelse. Det är först högre upp i årskurserna som undervisningen ska beröra hälsa och livsstil. Men samtidigt står det att eleverna ska ges möjlighet till att koppla samman aktiviteter med analys och reflektion. Man menar att eleverna ska diskutera och reflektera kring sina rörelser/aktiviteter samt vad det kan innebära och ge konsekvenser för en själv.¹⁰⁹ Jag kan uppleva dessa skrivningar som en aning diffusa. Är det inte viktigt att få skapa förståelse hos eleverna, oavsett ålder, varför vi utför en aktivitet? Man skriver vidare i kommentarmaterialet att ord och begrepp som rör aktiviteter ska vara ett sorts "första steg" till att vidare kunna samtala och reflektera kring ämnet. Man tillägger att när yngre elever utvecklar sin rörelseglädje behöver de ord och begrepp för samtal om upplevelser av lek, hälsa, natur- och utevistelse.¹¹⁰

Utöver dessa aspekter skriver Britta Thedin Jakobsson i sin rapport att idrott och hälsa kan stärka ens psykiska och sociala utveckling då hon hävdar att eleverna ska ges möjlighet till att våga delta i aktiviteter där ens exponering av kropp och handlingar ska tonas ned. Ur detta skapas en trygg miljö som gör att eleverna kan känna en vilja till att våga delta och göra sitt bästa.¹¹¹ Samtidigt poängterar Thedin Jakobsson att vi människor behöver en organiserad tillvaro för att må bra. För idrott och hälsas del kan det innebära de rutiner som berör ämnet och undervisningen. Hon nämner här exempel som att komma i tid, ha rätt utrustning, byta om och duscha samt att följa regler/trivselregler.¹¹² Jag kan tycka att dessa aspekter ger ämnet en sorts "passiv" legitimitet som annars ofta kan tas för givet. Att finna lusten till en aktiv och hälsosam

¹⁰⁵ Annerstedt, C, Peitersen, B, Rönholt, H. *Idrottsundervisning. Ämnet Idrott och hälsas didaktik*. Göteborg. Multicare förlag AB. 2001. sid 131

¹⁰⁶ Ibid sid 131

¹⁰⁷ Ibid sid 131

¹⁰⁸ Lgr 11 sid 51

¹⁰⁹ Kommentarmaterial för kursplan i idrott och hälsa. Sid 13

¹¹⁰ Ibid sid 13

¹¹¹ Thedin-Jakobsson, B. *Hälsa-vad är det i idrott och hälsa? Rapport nr 4 i serien Skola-Idrott-Hälsa*. Stockholm. Idrottshögskolan. 2005. Sid 62

¹¹² ibid. Sid 62

livsstil kan vara svårare än man tror. Det kan behövas en bättre miljö, bättre social och psykisk ställning för att se en progression i sin utveckling oavsett ändamål. Att vara fysisk aktiv är en sak, men att kunna finna en inre glädje, en motor som driver till att komma igång med vad man än ska göra bör inte ses som någon självklarhet.

Vidare är det svårt att se några generella drag kring resultatet och undersökningens teoretiska förhållningsätt (Arnolds kategorisering för kunskap i rörelse, kunskap om rörelse och kunskap genom rörelse). Ingen kategori sticker ut i den grad att man kan urskilja ett mönster. Dock kan man nämna resultatet där eleverna själva fick skriva saker eller moment som de anser att de ska lära sig i ämnet. Här sticker i kategorin ut tydligt med 8 av 13 svar. Eleverna skriver i sina svar exempelvis begrepp och moment som hoppa, kasta, simma eller fotboll. Varför eleverna valt att nämna dessa typer av begrepp och färdigheter, tror jag kan vara att de möts av aktiviteter som fokuserar just kring detta i sin undervisning. Dessa svar ger samtidigt en starkare förknippning till Arnolds teori där han menar att i- och om-dimensionen definieras som den essentiella delen för ämnets egenvärde där genom-dimensionen syftar mer till ämnets instrumentella värden dvs vad man kan uppnå genom rörelse.¹¹³

- **Elevers uppfattningar om vad de lär sig i idrott och hälsa**

Min andra frågeställning utgick ifrån att ta reda på vad eleverna anser vad de lär sig i ämnet idrott och hälsa. Resultatet ger intrycket av att eleverna håller med kring de förmågor som de ska utveckla i ämnet.¹¹⁴ Elevernas svar pekar även på att de lär sig mer kring regler och hur olika aktiviteter går till än hur kroppen fungerar. Detta kan kopplas till tidigare forskning för elever i årskurs 5 där det bland annat nämns att eleverna lär sig mest hur olika idrotter går till och hur man samarbetar och inte så mycket kring fysiologiska termer eller hur kroppen fungerar.¹¹⁵ Samtidigt bör det påminnas kring undersökningens tillförlitlighet. Jag kan återigen få känslan att min närvaro och presentation av frågorna eller påståendena kan ha påverkat elevernas sätt att tolka och besvara enkäten.

Dock visar resultatet att det finns stor variation kring hur eleverna svarat. Detta syns framförallt kring kunskapsfrämjande områden som rör hälsa eller hälsobegreppet samt moment som orientering och allemansrätten. Här har nämligen en väsentlig del av eleverna svarat att de inte vet eller är osäkra över vad momentet, begreppet eller påståendet kan innebära. Dock skriver kursplanen för idrott och hälsa inom centralt innehåll att eleverna ska lära sig:

- Ord och begrepp för samtal om upplevelser kring lek, hälsa, natur-och utevistelser,
- Att orientera sig i närmiljö och förstå enkla kartors uppbyggnad samt förstå begrepp som beskriver rumsuppfattning.
- Allemansrättens grunder¹¹⁶

En förklaring till resultatet är enligt min tolkning lärares varierande undervisningsupplägg och planering, även om kursplanen säger att eleverna ska utveckla sina kunskaper i dessa områden.

¹¹³ Larsson, H. *Idrott och hälsa: igår, idag, imorgon*. Stockholm. Liber. 2016. Sid 31

¹¹⁴ Lgr 11. sid 51

¹¹⁵ Larsson, H. *Vad lär man sig på gympan? I: Larsson, H & Redelius, K. Mellan nytta och nöje- Bilder av ämnet idrott och hälsa*. (red). Stockholm. Idrottshögskolan. 2004. sid 133

¹¹⁶ Lgr 11 sid 52

Eleverna i undersökningen går i årskurs 2, de kan vara så enkelt att eleverna kommer få ta del av dessa kunskapsfrämjande moment och områden i årskurs 3.

Men med detta sagt så kan jag anse att ämnet idrott och hälsa, liksom andra ämnen, är en livsprocess där vår kunskapsutveckling sker i olika progressiv takt men där det väsentliga är att lärandet av nya kunskaper är ständigt kontinuerligt. Detta argument kan man även tolka i ämnets kursplan där progression och utveckling används som en röd tråd dels i form av syftet med undervisningen, men även de förmågor undervisningen är ämnad att utveckla.¹¹⁷

Jag kan finna fler exempel som kan kopplas till att se ämnet ur ett helhetsperspektiv; Att kunna regler i en lek eller vad allemansrätten betyder är visserligen någonting man lär sig, men samtidigt kan detta ses ur ett längre eller större perspektiv, där dessa begrepp och uttryck kommer bidra till att man bland annat utvecklar sin rörelseförmåga eller samarbetsförmåga. Just betoningen på samarbetsförmåga syns ganska starkt i mitt resultat. Att idrott och hälsa ska förknippas med samarbete och social kompetens är kanske ingen självklarhet, men resultatet kan ses i samma riktning som Meckbach, Lundwall och Wahlgrens studier från 2001 och 2007.¹¹⁸ Mellan dessa år framkommer det att dispositionen för ämnet har förändrats där utveckling inom fysiska sammanhang anses mindre viktigt än kunskaper om hälsa, utveckling avseende social kompetens samt uppföljning av kursmål. Författarna antyder även att lärandets sociala form och innehåll uppenbarligen uppfattas av eleverna som att idrotta tillsammans med andra.¹¹⁹ Samarbetsförmågan, sociala förmågan och idrott och hälsa bör kanske trots allt betraktas som en självklarhet. Jag kan anse att detta troligtvis ligger i den evolutionära och historiska anknytningen. Rörelseförmågan tillsammans med den sociala förmågan är något som i princip sitter i ryggraden sedan urminnes tider där leken är ett tydligt exempel.

Men för att spola fram bandet igen så finner jag att dagens undervisning inte enbart konstrueras utifrån lek då tävlingsinslag i lekar och aktiviteter är ett populärt inslag som kan betraktas en morot för eleverna. I min undersökning framträder även ett intressant resultat beträffande just tävling. På en av enkätfrågorna anser de flesta eleverna, 19 av 50 elever, att det är viktigt att vinna tävlingar för att på så sätt få ett bra betyg i idrott och hälsa. Det bör tilläggas att detta resultat hade en varierad svarsuppdelning där bland annat en grupp på 11 elever var osäkra på just förhållandet mellan omdöme och tävling. Även om eleverna går i årskurs 2 där betyg och omdöme inte i hög grad omfattar elevernas undervisning, liksom betyg i äldre årskurser och gymnasium, så kan man undra varför eleverna tänker såhär. I en av Larssons studier kan man finna liknande problematik. Eleverna i hans studie upplevde osäkerhet vad som egentligen bedömdes eftersom lärarna inte pratade om eller gav upplysning för eleverna hur bedömningen gick till. Detta kan vidare följas upp med att rätt inställning, attityd och god kampanj betonades i större utsträckning än kunskapsmålen.¹²⁰

Den fråga som väcks utav detta är ifall yngre elever ska synliggöras av bedömning och hur det går till. Utifrån resultatet och Larssons ovan nämnda analys tolkar jag detta som ett inte alltför

¹¹⁷ Lgr 11 sid 48

¹¹⁸ Lundwall, S. Meckbach, J. Wahlberg, J. *Lärandets form och innehåll – lärares och elevers uppfattning om lärande och kompetens inom ämnet idrott och hälsa, SIH 2001 till SIH 2007*. Svensk idrottsforskning 4-2008. Sid 18

¹¹⁹ *ibid.* Sid 18

¹²⁰ Larsson, H. *Idrott och hälsa-ett ämne för lärande?. I: Vetenskapsrådet, resultatdialog 2014*. Motala. Danagård LiTHO. 2014. Sid 125

otänkbart alternativ. Att vinna tävlingar ska inte innebära högre betyg eller omdöme. Det finns ingenting i kursplanen eller styrdokumentet som stödjer detta. Här kan jag tycka att en kombination, betoning av syftet och/eller minskning av tävlingsinslag, tillsammans med synliggörande av bedömningsituationer är ett exempel för att göra eleverna mer medvetna om vad som bedöms, hur det bedöms och varför det bedöms. På så sätt kan tävlingsinslagen i undervisningen få en bredare förståelse av eleverna.

Vidare kan resultatet utifrån Arnolds kategorisering för kunskap *i* rörelse, kunskap *om* rörelse och kunskap *genom* rörelse analyseras. Här kan man notera att av de få påståenden som kunde kategoriseras som kunskaper *i* rörelse, så samtycker eleverna till dessa påståenden. Dessutom är det märkbart att de påståenden som härrör för *i* kategorien, är alla hänvisade till det centrala innehållet i idrott och hälsa. Detta kan säga att eleverna känner väl igen sig i de påståenden som nämns från sin egen undervisning i ämnet. För de 10 elever som gjorde egna anteckningar om vad de anser att de lär sig i ämnet, kan man se att eleverna betonar *i*- och *genom*-kategorin mest. För de elever som betonar kunskaper *i* rörelse, innehåller de moment eller aktiviteter som återigen kan återfinnas i Lgr 11 och kursplanen för idrott och hälsa. Samtidigt är elevernas anteckningar som kategoriserats som kunskaper *genom* rörelse av bredare karaktär. Här ser man sociala och psykiska samband där man bland annat nämner vikten av att vara en bra kamrat och ha roligt. Varför eleverna skrivit dessa anteckningar kan tolkas mot det som presenterats och diskuteras tidigare utifrån Meckbach, Lundwall och Wahlgren där vikten av att samarbeta och utvecklas genom lekfulla former är av betydelse för att utveckla sin sociala förmåga och fysiska förmåga.¹²¹

Slutsatser

Syftet med undersökningen är att se hur yngre elever i årskurs 2 uppfattar syftet med undervisningen, dvs vad eleverna anser att de ska lära sig i ämnet idrott och hälsa. Vidare ville jag även undersöka vad eleverna i årskurs 2 upplever att de lär sig i ämnet idrott och hälsa.

Utifrån resultatet hävdar eleverna att de har god uppfattning om ämnets syfte och vad det ska lära sig i ämnet. Eleverna instämmer med de påståenden som utgår efter de förmågor och kunskaper som hänvisas till kursplanen för ämnet idrott och hälsa. En anledning till detta tros ligga i att ämnets format utgår mycket från praktisk undervisning där inläringen sker indirekt snarare än direkt. Dock antyder eleverna att lärarna synliggör ämnets eller undervisningens syfte bara ibland. En orsak till detta kan vara att läroplanen och kursplanen tolkas och uppfattas av många lärare som relativt otydligt skrivna. I detta avseende handlar det främst om att lärare kan ha svårigheter att implementera hälsobegreppet i undervisningen. Hur man bemöter denna problematik tror jag är en stor utmaning för många idrottslärare. Men klart är att idrottslärare i dagsläget är i behov av att finna en metod som möjliggör att elever bemöter syftet mer aktivt. Jag tror att möjlighet till reflektion kan vara ett exempel på en sådan metod.

Resultatet visar även att eleverna utvecklar kunskaper som främst kan hänvisas till fysisk och social utveckling. Detta kan kopplas till att undervisningen sker i ett socialt klimat som i sin tur bygger mycket på moment med fysisk anknytning. Dock framkommer det en del variation över

¹²¹ Lundwall, S. Meckbach, J. Wahlberg, J. *Lärandets form och innehåll – lärares och elevers uppfattning om lärande och kompetens inom ämnet idrott och hälsa, SIH 2001 till SIH 2007. Svensk idrottsforskning 4-2008.* Sid 18

moment som berör det centrala innehållet i kursplanen. Detta beror troligtvis på lärares varierande undervisningsupplägg och att eleverna troligtvis inte tagit del av dessa moment än i sin undervisning. Vidare uppkommer det oklarheter kring elevernas inställning till tävlingsmoment som ett påhittat exempel för att få bättre betyg. Detta kan grunda sig i bedömningsfrågan i sin helhet, där det finns en ovisshet över vad som egentligen bedöms i ämnet samtidigt som undervisningen bygger mycket på starkt förknippade begrepp till idrottsrörelsen som god kämparanda och inställning. Detta tror jag skapar en ytterligare förvirring kring bedömningsfrågan vilket sätter press på blivande och nuvarande idrottslärare. Slutligen är det relativt svårt att dra klara slutsatser gällande resultatets relation till min teoretiska bakgrund. Elevernas svar på enkäten ger ingen tydlig indikation på mönster i förhållande till enkätfrågornas kategorisering (kunskap i rörelse, kunskap om rörelse och kunskap genom rörelse). Samtidigt svarade få elever på de öppna frågorna, men av de som svarade, kan man ändå se att eleverna verkar värdesätta moment och förmågor som kan identifieras till det centrala innehållet i kursplanen för ämnet idrott och hälsa (kunskap i rörelse). Min teori till varför denna kategori dominerar bland elevernas svar beror troligtvis på att eleverna möter liknande moment och aktiviteter i sin undervisning. Elevernas svar kan därmed visa en sorts medvetenhet till ämnets innehåll, men desto mer ovisst kring ämnets syfte och dess innebörd.

Dock bör enkätundersökningens resultat tas med en nypa salt då det i efterhand uppfattades som att jag vid genomförandet troligtvis påverkade elevernas sätt att besvara enkäten. Med detta sagt upplevs undersökningens tillförlitlighet och trovärdighet ovisst. Resultatet bör samtidigt ses som aningen tveksam i dess generaliserbarhet då antalet elever i undersökningen är litet.

Fortsatt forskning

Undersökningen skulle kunna vidareutvecklas i form av att betona genus för att se eventuella skillnader könen emellan. Detta skulle kunna bidra till ökad förståelse över hur lärare kan anpassa undervisningen. Vidare kan det även vara intressant att utgå från ett större urval med eventuella geografiska skillnader för att tyda vad eleverna uppfattar att de ska lära sig respektive vad det upplever att de lär sig i ämnet. Dessutom skulle utgångspunkten ifrån en annan metod, exempelvis intervjuer, kunna ge en bättre nyanserad bild för frågeställningen istället för färdiga svarsalternativ och påståenden. Mycket av den forskning som gjorts kring mitt syfte och frågeställning har använts och riktats mot en äldre målgrupp, men det är nog inte omöjligt att genomföra en studie i exempelvis årskurs 1 eller förskoleklass. Dock gäller inte kursplanen från Lgr 11 för förskoleklass vilket gör att de får förhålla sig till Lpfö 98. Samtidigt får man inte glömma att denna undersökning inriktades mot elever. En uppföljning eller liknande utgångspunkt skulle därför vara att belysa lärarna och vad de ser kring elevers lärande i yngre årskurser.

Källförteckning

- Annerstedt, C. *Att (lära sig) vara lärare i idrott och hälsa*. Göteborg. Multicare AB. 2007
- Annerstedt, C, Peitersen, B, Rönholt. *Idrottsundervisning. Ämnet Idrott och hälsa-didaktik*. Göteborg. Multicare förlag AB. 2001
- Björkdahl-Ordell, S. *Etik I: Dimenäs, Jörgen. (Red) Lära till lärare. Att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber AB. 2007
- Dimenäs, Jörgen. (Red). *Lära till lärare. Att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber. 2007
- Kylén, J-A. *Att få svar-Intervju, Enkät, Observation*. Stockholm. Bonniers AB. 2004
- Larsson, H. *Idrott och hälsa: igår, idag, imorgon*. Stockholm. Liber. 2016
- Larsson, H. *Vad lär man sig på gympan? I: Larsson, H & Redelius, K. Mellan nytta och nöje- Bilder av ämnet idrott och hälsa. (red)*. Stockholm. Idrottshögskolan. 2004.
- Larsson, H. *Idrott och hälsa-ett ämne för lärande?. I: Vetenskapsrådet, resultatdialog 2014*. Motala. Danagård LiTHO. 2014.
- Larsson, H. *Skolans rörelseuppdrag*. I Larsson, H & Meckbach, J. (red) *Idrottsdidaktiska utmaningar*. Stockholm. Liber AB. 2012
- Larsson, H. *Kropp och rörelse-kunskap och lärande*. I: Larsson, H & Meckbach, J. (red) *Idrottsdidaktiska utmaningar*. Stockholm. Liber AB. 2012
- Lundwall, S. Meckbach, J. Wahlberg, J. *Lärandets form och innehåll – lärarens och eleverns uppfattning om lärande och kompetens inom ämnet idrott och hälsa, SIH 2001 till SIH 2007*. Svensk idrottsforskning 4-2008.
- Meckbach, J, Lundwall, S. *Idrottsdidaktik-konsten att undervisa i idrott I: Larsson, H & Meckbach, J. (red) Idrottsdidaktiska utmaningar*. Stockholm. Liber AB. 2012
- Nyberg, G & H, Larsson. *Rörelseförmåga i idrott och hälsa: en bok om rörelse, kunskap och lärande*. Lund. Studentlitteratur AB. 2016
- Oliynyck, I. *Att göra tudelning. Malmö Studies in Sport Sciences Vol. 17*. Malmö högskola 2014
- Patel, R. & Davidson, B. *Forskningsmetodikens grunder: att planera genomföra och rapportera en undersökning*. 3 uppl. Lund. Studentlitteratur. 2003
- Skärvad, P-H, Lundahl, U. *Utredningsmetodik*. Lund. Studentlitteratur 2016
- Thedin Jakobsson, B., *Hälsa – vad är det i ämnet idrott och hälsa? Rapport nr 4 i serien Skola-Idrott-Hälsa*. Stockholm. Idrottshögskolan. 2005

Elektroniska källor

GIH - *Idrott och hälsa utökas med 100 timmar*. Pressmeddelande. GIH. 2017

Skolverket. *Kommentarmaterial till kursplan i idrott och hälsa*. Stockholm. Skolverket. 2011

Skolverket. *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm. Skolverket. 2011.

Skolverket. Nationell utvärdering av grundskolan. *Grundskolans ämnen i ljuset av nationella utvärderingen 2003. Nulägen och framåtblickar*. Stockholm. Skolverket. 2003

Skolinspektionen. *Mycket idrott och lite hälsa. Skolinspektionens rapport från den flygande tillsynen i idrott och hälsa*. Stockholm. Skolinspektionen. 2010.

Skolinspektionen. *Idrott och hälsa i grundskolan. Med lärande i rörelse*. Stockholm. Skolinspektionen. 2012

Bilagor

Elevenkäter

1. Varför har vi idrott och hälsa i skolan?

I idrott och hälsa ska vi lära oss...

Pojke Flicka

--	--

		Håller helt med	Håller delvis med	Vet inte	Håller inte med	Håller inte med alls
1	Att det är bra att röra på sig					
2	Vad ordet hälsa kan betyda för oss och för andra människor					
3	Att hjälpa varandra och samarbeta i olika lekar och bollspel					
4	Varför vi leker, spelar basketboll, dansar, har hinderbana eller är ute i skogen och upptäcker naturen					
5	Olika rörelser så vi kan vara med i olika lekar, bollspel och danser					

		Håller helt med	Håller delvis med	Vet inte	Håller inte med	Håller inte med alls
6	Att klä oss rätt när vi är ute					
7	Hur vi rör oss utan att bli skadade					
8	Att flyta och simma					
9	Att det är kul med idrott så vi vill röra oss mer på fritiden					
10	Att vi ska röra på oss så vi får bra kondition och inte går upp i vikt.					
11	Att det är viktigt att vara bra i idrott och vinna tävlingar					
12	Att vi kan koncentrera oss mer på de andra lektionerna om vi har idrott och hälsa					

	Alltid	Ibland	Vet inte	Sällan	Aldrig
Brukar din lärare berätta varför ni gör olika saker på idrott och hälsa lektionerna?					

Finns det något mer? I idrott och hälsa **ska vi lära oss....**

Skriv själv:

2. I idrott och hälsa lär jag mig

I idrott och hälsa lär jag mig...

Pojke Flicka

--	--

		Håller helt med	Håller delvis med	Vet inte	Håller inte med	Håller inte med alls
1	Att balansera, springa, hoppa, klättra och kasta och fånga på olika sätt					
2	Att prata om, vad vi gjort och lärt oss på idrott och hälsa lektionerna					
3	Vad som är bra för kroppen så det blir hälsosamt för mig					
4	Att man kan träna även om man har lite feber					
5	Många olika idrotter så jag kan hitta någon idrott att vara med på fritiden					
6	Att ha hjälm när vi åker skridskor och vilka kläder som passar att ha utomhus					

		Håller helt med	Håller delvis med	Vet inte	Håller inte med	Håller inte med alls
7	Att det är viktigt att vinna tävlingar och matcher om man ska kunna få bra betyg i idrott och hälsa					
8	Att flyta och simma					
9	Vad allemansrätten är för något					
10	Att vi elever är olika bra på fysiska aktiviteter, t.ex. fotboll					
11	Att det är okej att fuska ibland om det finns chans att vinna en lek eller ett spel					
12	Regler i lekar och spel					
13	Att hjälpa till när vi t.ex. ska bygga och ta bort en hinderbana					
14	Att hjälpa till när någon skadar sig					
15	Vad en karta är och hur jag använder den					
16	Att göra rörelser till musik					
17	Att pojkar är bättre på idrott än flickor					

Finns det något mer **jag lär mig** i idrott och hälsa?

Skriv själv:

Tabellsammanställningar

Klass A fråga 1	håller			håller inte med	hållre inte med alls
	håller med	delvis med	vet ej		
	antal 13				
1	13	0	0	0	0
2	5	4	4	0	0
3	12	1	0	0	0
4	11	1	0	0	1
5	7	5	0	1	0
6	10	0	1	0	2
7	11	1	0	0	1
8	10	1	2	0	0
9	11	0	2	0	0
10	10	0	3	0	0
11	4	1	0	2	6
12	9	0	3	0	0
13	0	4	8	1	0

1 bortfall

Klass B fråga 1	håller			håller inte med	hållre inte med alls
	håller med	delvis med	vet ej		
	antal 11				
1	11	0	0	0	0
2	5	2	4	0	0
3	9	1	1	0	0
4	5	5	1	0	0
5	3	5	3	0	0
6	9	1	1	0	0
7	9	0	2	0	0
8	6	0	0	3	2
9	11	0	0	0	0
10	8	0	3	0	0
11	4	2	3	1	1

12	7	1	3	0	0
13	4	2	1	2	1

1 bortfall

Klass C fråga 1	håller			håller inte med	hållre inte med alls
	håller med	delvis med	vet ej		
	antal 12				
1	10	2	0	0	0
2	6	3	3	0	0
3	10	2	0	0	0
4	12	0	0	0	0
5	8	3	1	0	0
6	9	3	0	0	0
7	5	4	3	0	0
8	12	0	0	0	0
9	7	5	0	0	0
10	7	3	2	0	0
11	0	1	4	1	6
12	8	3	1	0	0
13	2	8	2	0	0

Klass D fråga 1	håller			håller inte med	hållre inte med alls
	håller med	delvis med	vet ej		
	antal 14				
1	11	3	0	0	0
2	10	1	2	0	1
3	13	0	1	0	0
4	8	3	3	0	0
5	9	2	3	0	0
6	8	3	2	1	0
7	9	1	3	1	0
8	10	1	3	0	0
9	10	3	1	0	0
10	8	5	0	1	0
11	4	3	2	3	2
12	12	1	1	0	0
13	5	6	1	1	1

Klass A fråga 2		håller			håller inte med	hållre inte med alls
		håller med	delvis med	vet ej		
		antal 13				
1		12	1	0	0	0
2		4	3	4	1	1
3		5	2	5	1	0
4		0	1	3	4	5
5		10	2	1	0	0
6		9	1	3	0	0
7		7	1	2	0	3
8		5	0	6	2	0
9		3	1	5	3	1
10		9	2	2	0	0
11		0	0	1	3	9
12		13	0	0	0	0
13		10	1	2	0	0
14		8	1	4	0	0
15		2	2	6	1	2
16		5	3	3	0	2
17		3	1	0	1	8

Klass B fråga 2		håller			håller inte med	hållre inte med alls
		håller med	delvis med	vet ej		
		antal 11				
1		11	0	0	0	0
2		9	1	1	0	0
3		7	0	3	1	0
4		2	0	3	4	2
5		7	3	1	0	0
6		7	4	0	0	0
7		5	0	5	1	0
8		4	0	1	1	5
9		2	0	3	0	6
10		8	0	3	0	0
11		0	0	2	0	9
12		10	0	1	0	0
13		10	1	0	0	0
14		8	2	1	0	0
15		5	0	0	1	5
16		4	0	1	4	2
17		0	0	3	1	7

Klass C fråga 2	håller			håller inte med	hållre inte med alls	
	håller med	delvis med	vet ej			
	antal 12					
1	11	0		1	0	0
2	5	4		3	0	0
3	8	1		3	0	0
4	6	3		3	0	0
5	7	3		2	0	0
6	10	2		0	0	0
7	1	4		3	0	4
8	11	1		0	0	0
9	2	0		10	0	0
10	8	3		1	0	0
11	0	0		2	1	9
12	10	1		0	0	0
13	6	5		1	0	0
14	9	1		1	0	0
15	7	4		1	0	0
16	10	2		0	0	0
17	0	1		1	0	10

1 bortfall

1 bortfall

Klass D fråga 2	håller			håller inte med	hållre inte med alls	
	håller med	delvis med	vet ej			
	antal 14					
1	11	2		1	0	0
2	7	2		4	0	1
3	7	2		5	0	0
4	3	4		2	4	1
5	8	4		2	0	0
6	12	1		1	0	0
7	6	2		1	4	1
8	10	2		2	0	0
9	4	3		7	0	0
10	12	0		2	0	0
11	1	0		2	1	10
12	8	5		1	0	0
13	9	3		2	0	0
14	11	2		1	0	0
15	5	3		4	2	0
16	11	2		1	0	0
17	1	0		1	1	11

fråga 1,13 Klass A	Alltid	Ibland	Vet inte	Sällan	Aldrig
	0	4	8	1	0

fråga 1,13 Klass B	Alltid	Ibland	Vet inte	Sällan	Aldrig
	4	2	1	2	1

1 bortfall

fråga 1,13 Klass C	Alltid	Ibland	Vet inte	Sällan	Aldrig
	2	8	2	0	0

fråga 1,13 Klass D	Alltid	Ibland	Vet inte	Sällan	Aldrig
	5	6	1	1	1

Informationsbrev

Förfrågan om barns deltagande i enkätundersökning.

Hej!

Mitt namn är Martin Pettersson och under vårterminen 2017 skriver jag mitt examensarbete inom lärarprogrammet vid Högskolan Dalarna. Jag avser att använda mig av en enkätundersökning riktad till yngre barn. Jag har kontaktat ditt barns lärare och fått godkännande att besöka klassen och göra min undersökning. Det är du som vårdnadshavare som godkänner om ditt barn får delta i min undersökning.

Vad handlar enkäten om?

Syftet med studien är att belysa hur yngre elever uppfattar ämnet idrott och hälsas syfte samt vad de anser att de lär sig i ämnet.

Vad behöver du veta som förälder?

I studien kommer ditt barn vara anonymt. I arbetet med min studie kommer ingen obehörig att ta del av den insamlade informationen utöver mig som författare och min handledare. Jag vill även påpeka att deltagandet är helt frivilligt. Undersökningen kommer att presenteras i form av en uppsats vid Högskolan Dalarna. Enkäterna kommer att förstöras när uppsatsarbetet slutförts. Om du är intresserad av att ta del av mitt resultat, kan du lämna din e-postadress till mapet@du.se.

Härmed godkänner jag mitt barns deltagande i undersökningen. (kryssa X)

☐	☐
Ja	Nej

Barnets namn

Målsmans underskrift

Tack för visat intresse!

2017-05-16

Martin Pettersson

Studerande

Tel: 0722500432

E-post: mapet@du.se

2017-05-16

Solveig Ahlin

Solveig Ahlin

Handledare

Tel: 023-77 8316

E-post: sah@du.se

